



جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی
گروه تحقیق و پژوهش

فراخوان اولین دوره روایت پژوهی (دستورالعمل استانی)

ویژه همه دوره های تحصیلی (همکاران آموزشی)

کارگروه استانی

مستقر در اداره آموزش و پرورش فلاورجان

شماره تلفن: ۳۷۴۲۰۸۳۰

بخش اول

فرایند علمی روایت پژوهی

داستان و روایت از دیرباز ابزاری برای آموزش و یادگیری بوده است و معلمان همواره از آن به شکل های گوناگون استفاده کرده اند. اساسا مردم زندگی روزانه شان را به وسیله داستانهای خود و دیگران شکل داده و آنها گذشته شان را براساس این داستانها تفسیر می کنند. از این نظر، داستان، دریچه ای است که افراد از طریق آن به یک جهان تازه وارد می شوند و از این راه، تجربه شان از جهان به طور معنی داری، تفسیر و ساخته می شود.

روایت پژوهی چیست ؟

روایت ، بازنمایی از یک واقعه یا یک سری از وقایع است (ابوت ، ۲۰۰۲) و استفاده از مطالعه و تحلیل داستانها در روایت پژوهی، ابزار اصلی برای انتقال اطلاعاتی است که از دیگران یاد گرفته شده و در مورد دیگران است. لذا روایت پژوهی (پژوهش روایی) عبارت است از مطالعه تجربه افراد از طریق داستانهایی که روایت می کنند (کلندین و روزیک ، ۲۰۰۷) و ابزاری است که از طریق آن محققان می توانند به دیدگاه دیگران پی ببرند و سپس این متن های داستانی را با دیگر مخاطبان برای اهداف علمی، سیاسی یا اجتماعی به اشتراک بگذارند. به عبارت ساده تر روایت پژوهی مستلزم مشاهده یک پدیده است و تجربه در آن به عنوان پدیده مورد مطالعه قرار می گیرد؛ از این جهت در درجه نخست شامل ، مطالعه تجربه از طریق داستان و در درجه بعد، روش تفکر در مورد تجربه را در برمی گیرد؛ فریمن (۲۰۰۶) بیان کرده است که در اینجا نه تنها بین گذشته و حال، بلکه بین گذشته، حال و آینده ارتباطی دیالکتیکی وجود دارد. افراد براساس تجارب کسب شده از گذشته، می توانند حال و آینده خود را شکل دهند.

در روایت پژوهی آموزشی ، بررسی و فهم تجارب معلم در مکان ها و زمان های مختلف مورد توجه قرار می گیرد که مستلزم همکاری موثر و مثبت بین محقق و مشارکت کننده است و معطوف در حوزه های اجتماعی و فردی است .

اهداف روایت پژوهی :

- گسترش و توسعه فرهنگ پژوهش گری و پژوهش خواهی در آموزش و پرورش
- گسترش و توسعه تصمیم گیری و تصمیم سازی براساس پژوهش

- ایجاد زمینه برای مشارکت و هم‌فکری مناسب بخش اجرایی در سطوح برنامه ریزی (یادگیری از طریق پژوهش)
- برنامه‌ریزی و سیاستگذاری برای هدایت، حمایت و پشتیبانی از فرهنگیان پژوهشگر استان اصفهان
- گسترش خود باوری و افزایش اعتماد به نفس معلمان در بیان تجارب پژوهشی خود
- ترویج فرهنگ استفاده از تجربه‌های آموزشی فردی، آموزشگاهی، سازمانی با رویکرد پژوهشی
- جمع‌آوری و نشر تجارب ارزنده پژوهشی و کاربردی به منظور استفاده در نظام تعلیم و تربیت

مراحل روایت پژوهی :

یک گزارش روایت پژوهی سه بخش مهم را در بر می‌گیرد:

- ۱- توصیف واقعه
- ۲- شناسایی و استخراج معنی
- ۳- تفسیر معنی (کارتر، ۱۹۹۳)

برای ارائه روایت پژوهی سه مرحله باید توسط پژوهشگر طی شود

مرحله ۱: نوشتن روایت‌ها

روایت‌ها متن‌های داستانی هستند که به وسیله معلمان در مورد وقایع کلاس درس یا مدرسه نوشته می‌شوند. در این پروژه، هر معلم، چهار روایت دو تا سه صفحه‌ای نوشت که شرح داستانهای واقعی بودند. هدف از نوشتن روایت‌ها این بود که در خواننده یا شنونده یک تجربه جانشینی از وقایع توصیف شده، ایجاد کند؛ روایت‌ها بیشتر توصیفی بودند و جزئیات وقایع توصیف شده در روایت‌ها بسیار مهم بود. فرایند با خواندن روایت‌های معلمان و صحبت کردن در مورد وقایع توصیف شده آغاز شد. این عمل درابهام‌زدایی و آشنایی با متن روایتی تأثیرگذار است و فرهنگ پژوهش مشارکتی را ایجاد می‌کند. سپس آنها راهنمایی شدند که در نوشته‌هایشان جزئیات بیشتری لحاظ کنند تا خواننده درک واضحی از آن مشترک قوی برای مرحله بعدی فراهم می‌کردند.

مرحله ۲: تأمل روی روایت‌ها

انتخاب برخی جزئیات، به خاطر آوردن گفت‌وگوهایی که اتفاق افتاده است، تفکر در مورد احساسات، به خاطر آوردن این که چه کسی چه کاری را انجام داده و چه کسی چه چیزی را گفته است و از این قبیل موارد، بخش‌هایی از فرآیند نوشتن هستند که معلمان را وادار به تأمل در کار کلاسی شان می‌کنند.

در اینجا معلمان، روایت ها را برای تحلیل صریح تر انتخاب کردند. برای ایجاد آمادگی برای انجام این تحلیل، جلسه ای برای فکر کردن در مورد نحوه تحلیل ترتیب دادیم. در این جلسه، رو شهایی برای شناسایی موضوعات، مورد بررسی قرار گرفت و سؤالاتی که در مورد این موضوعات یا وقایع بود، بررسی شد. سؤالاتی هم برای راهنمایی تحلیل در پروژه روایتی پیشنهاد شد؛ برای مثال: روایت های شما در مورد موضوع برابری در کلاس درس، چه پیشنهادی داشتند؟ چه موضوعاتی از برنامه درسی و روش تربیتی را آشکار ساختند؟ و...

مرحله ۳: به اشتراک گذاشتن روایت ها با همکاران (اعتبار سنجی)

در اینجا معلمان، روایت های پیش نویس پایانی شان را برای بحث و بررسی بیشتر به همدیگر دادند. آنها با همدیگر آشنا شدند، و گفت و گوهایی بین آنها صورت گرفت. در حقیقت، به اشتراک گذاشتن داستانهای تولید شده به عنوان بخشی از گفت و گوی مداوم معلمان در مورد کارشان، در مرکز فرهنگ پژوهش و یادگیری قرار گرفت و در سراسر روش روایتی وجود داشت. در این فرایند، ایجاد اعتماد و اطمینان لازم است و یکی از چالش های اساسی در این روش به شمار می رود. برخی از معلمان، دوست ندارند در مورد جزئیات کارشان با دیگران صحبت کنند. لازم است این نگرش تغییر کند و صحبت کردن درباره جزئیات کار یکدیگر به بخشی از فرهنگ معلمان و مدارس تبدیل شود. از این طریق، نادانسته ها و مشکلاتی که هر کس خودش نتوانسته است آن ها را حل کند، مشخص می شود.

روش های جمع آوری داده ها در پژوهش روایی کدامند؟

دفترچه یادداشت های شخصی، دفترچه ایده ها، مصاحبه ها، یادداشت های جلسات و امثال این ها از ابزارهای جمع آوری داده های روایتی هستند (یو، ۲۰۰۵). یادداشت های میدانی، گزارش هایی هستند که از طریق مشاهده شرکت کننده در عرصه عملی مشترک، گردآوری می شوند. دفترچه یادداشت های روزانه، یادداشت های روزانه شرکت کنندگان در صحنه عملی اند. مصاحبه های ساختار نیافته پژوهشگر با شرکت کننده نیز از ابزارهای جمع آوری داده هاست. داستان تجربه زیسته افراد نیز از منابع داده ها در پژوهش روایی اند. نامه نگاری، نوشته های خود زیست نگاری، اسناد و مدارک و ... از دیگر منابع گردآوری داده ها در پژوهش روایی اند (کانلی کلندینین، ترجمه رهنما در شورت ترجمه مهر محمدی و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۷۳).

انواع روایت پژوهی

خودنوشت نامه و خودپژوهی : کانون این فعالیت ، درک تجربه و تأمل در آن برای فهم عمیق خود و دیگران است ؛ این فعالیت ها موجب خودپژوهی شد ؛ به نحوی که افراد ، درگیر در ساخت و یا بازسازی دانش خود شدند.

در واقع معلم درباره درگیر شدن خود در تجارب عملی و واقعی و رویدادی که دوست داشتند با دیگران به اشتراک بگذارند ، می نویسند

نوشتن دفترچه ایده ها و روایت آن : دفترچه ایده ها ، ابزار جمع آوری ایده های جالب در حین تجارب روزانه است. بدین ترتیب ، معلمان برای فرایند جمع آوری اطلاعات در شکل های مختلف ، ترغیب می شوند. آن ها هر چیزی را که جالب است ثبت می کنند ، طرحی ترسیم می کنند ، رنگ آمیزی می کنند و چیزهایی در آن می چسبانند. دفترچه ایده ها ، برای اشتراک ایده ها در گروه معلمان است (یو ، ۲۰۰۵).

مطالعه تجارب دیگران : در این نوع مخاطب یادگیری می تواند یک معلم ، یک دانش آموز ، والدین ، یک دوست ، همکار و ... باشد. آن ها ترغیب شدند تا از مخاطبان انتخابی شان یاد بگیرند. این مطالعه می تواند براساس مشاهده فیلم کلاس درس یا مشاهده فکروانه و مستقیم کلاس درس معلم باشد. مشاهده گر رخداد های کلاس را توصیف و تشریح می کند. طی مشاهده وقایع در کلاس درس ، محقق معمولاً مدتی در کلاس همکار خود حاضر می شود و وقایع کلاس را مشاهده و در قالب متن ، ثبت می کند ؛ سپس تجربه معلم را به صورت روایتی درک می کند و توصیف و تحلیل می نماید (آوکی ، ۲۰۰۹)؛ همچنین گاهی شنیدن تجارب معلمان در نقش محقق ، از طریق مصاحبه و گفتگو با معلم ، سعی می کند تجربه معلم را به صورت روایتی درک کند و به توصیف و تحلیل آن پردازد.

تذکر:

یک گزارش روایت پژوهی دارای دو رویکرد است ؛ بخشی از این گزارش با رویکرد توصیفی و بیان آنچه هست نوشته می شود و بخش دیگر با رویکرد عاطفی و بیان تحلیل و تفسیر پژوهشگر از فضای حاکم بر پدیده و تحلیل آن گزارش می شود ؛ استفاده از دو رویکرد در گزارشات روایت پژوهی مورد تاکید است .

فرایند اجرایی طرح روایت پژوهی

این طرح زیر نظر دبیرخانه ناحیه و منطقه و دبیرخانه مرکزی استان انجام می گردد.

شرح وظایف کارگروه استانی :

۱. تشکیل جلسات راهبردی جهت تهیه بخشنامه فراخوان گزارشات روایت پژوهی و فرمت نگارش (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش)
۲. اعلام بخشنامه های فراخوان به مناطق همراه با توصیه های اجرایی (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش و معاونت آموزش)
۳. جمع آوری اسامی رابطین هر منطقه و ناحیه و اعلام به گروه تحقیق و پژوهش
۴. ارتباط مستمر رابطین و پیگیری و پاسخ گویی به مشکلات و موارد خاص
۵. ارسال بخشنامه های مکمل (یادآوری وظایف رابطین پژوهش ، جمع آوری آثار، داوری و...)
۶. تهیه یک محتوای آموزشی منسجم جهت ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه تحقیق و پژوهش)
- اعلام سایت یا وبلاگ ویژه اطلاع رسانی فرم ها و آموزش های غیرحضوری و نمونه گزارشات انجام شده در حد امکان تشکیل کمیته داوری و تهیه فرم داوری و ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه پژوهش)
۷. انجام داوری و اعلام نتایج (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
۸. ارائه گزارش مستند از فعالیت ها، صورت جلسات به تفکیک دبیرخانه ی ناحیه / منطقه

شرح دبیرخانه منطقه / ناحیه

این دبیرخانه متشکل از معاونین و کارشناسان آموزش ، کارشناسان و رابطین پژوهش و کمیته پژوهشی است

- ۱- دریافت شیوه نامه و اطلاع رسانی به همکاران
- ۲- تشویق و ترغیب پژوهشگران به شرکت گسترده
- ۳- الزام به طرح موضوع در جلسات مدیران و شورای معلمان در اسرع وقت
- ۴- همکاری و نظارت بر اجرای طرح های روایت پژوهی
- ۵- پیش بینی جلسات شورای معلمان جهت استماع گزارش اجرای طرح های روایت پژوهی
- ۶- گردآوری گزارش های روایت پژوهی و انجام داوری اولیه در سطح منطقه
- ۷- ارسال آثار برگزیده به دبیرخانه استان همراه با جدول های تکمیل شده آماری

گستره اجرای برنامه:

مدیران، معاونان و معلمان همه دوره ها و همکاران اداری

برنامه زمانبندی درس پژوهی

زمان	برنامه
------	--------

۱	ارسال دستورالعمل	تا پایان آبان ماه ۹۷
۲	جمع آوری آثار در نواحی و مناطق	تا پایان اردیبهشت ۹۸
۳	ارسال آثار از نواحی و مناطق به دبیرخانه مرکزی (ناحیه ۲)	تا پایان خرداد ۹۸
۴	داوری آثار در سطح استان	تا پایان تیر ۹۸
۵	اعلام برگزیدگان به گروه تحقیق و پژوهش استان	تا پایان مرداد ۹۸
۶	اعلام برگزیدگان استان	تا پایان مهر ۹۸
۶	تقدیر از برگزیدگان	آذر ماه ۹۸

چگونگی تدوین گزارش کتبی در روایت پژوهی جهت داوری

گزارش روایت پژوهی با فونت مورد نظر ۱۳ B zar تهیه گردد
۱. عنوان گزارش
۲. توصیف واقعه
۳. بیان مسئله اصلی
۴. شرح آموخته ها
۵. پیشنهادات
۶. منابع و مآخذ: (در صورت نیاز) سیف علی اکبر (۱۳۷۸) روانشناسی تربیتی، تهران، انتشارات پیام نور



جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی
گروه تحقیق و پژوهش استان

فراخوان بیست و دومین دوره اقدام پژوهی (دستورالعمل استانی)

ویژه همه دوره های تحصیلی (همکاران آموزشی و اداری)

کارگروه استانی
مستقر در اداره آموزش و پرورش منطقه کاشان
شماره تلفن: ۵۵۴۰۲۲۵۲

تذکر: در صورت هرگونه تغییر در دستورالعمل بیست و دومین دوره کشوری طرح معلم پژوهنده، بدیهی است که این اصلاحات کشوری در اولویت اجرایی است.

اقدام پژوهی

اقدام پژوهی بیش از سایر روش ها شناخته شده است . این مفهوم به طور ساده با دو عبارت پژوهش و عمل تعریف می شود . کوششی است که می خواهد بین پژوهش به عنوان وسیله ای برای آگاهی و دانستن و عمل آموزشی رابطه ارگانیک برقرار کند. اقدام پژوهی با نامهای مختلف شهرت دارد . پژوهش مشارکتی ، بررسی گروهی ، پژوهش رهایی بخش ، یادگیری حین عمل و پژوهش موقعیتی از عناوین متعددی هستند که برای معرفی فعالیت اقدام پژوهی استفاده می شوند . اما همه آنها مضمون مشترکی را در بر می گیرند . در بیان ساده ، اقدام پژوهی یادگیری از طریق عمل کردن است . فرد یا گروهی از افراد مسأله ای را شناسایی می کنند، کوششی را برای حل آن سازمان می دهند ، چگونگی موفقیت خود را در مسیر حل مسأله ارزیابی می کنند و اگر این کوشش ها نتیجه رضایت بخشی را به دنبال نداشته باشد ، کوشش های دوباره ای را طرح ریزی می کنند .

معلمان و فرهنگیان علاقه مند می توانند با بهره گیری از این روش به پژوهش بپردازند. در کل می توان گفت : «گسترش فرهنگ پژوهش در میان معلمان و کارکنان اداری آموزش و پرورش از اهداف این طرح است.»

فرایند علمی

در اقدام پژوهی معلمان طی مراحل به توصیف و تبیین وضعیت آموزشی - پرورشی دانش آموزان در کلاس خود می پردازند. در این مسیر آنها مسایل فرآوری یاددهی - یادگیری را شناسایی و ابعاد آن را بررسی و مستند می نمایند . کوشش برای شناسایی منابع و دلایل بروز مسأله گام دیگر از فعالیت معلمان پژوهنده را در بر می گیرد . در این مرحله معلمان سؤالات یا فرضیاتی را برای پیگیری کوشش های خود در مسیر حل مسأله طرح می کنند . در گام دیگر ، راه حل یا راه هایی برای مواجه شدن با مسأله فرآوری شناسایی و توسط معلم به کار گرفته می شوند . ارزشیابی و تأثیر اجرای راه حل گام دیگر مطالعه معلمان پژوهنده را در بر می گیرد . در صورتی که مسأله موجود مرتفع نشود ، معلم پژوهنده کار خود را با نگاهی جدید ، باز تعریف و تکرار می کند . در تمامی این مراحل ، اعتباریابی ، به عنوان عامل اصلی ، پژوهش معلمان را از انحراف و خطا مصون می سازد [۶]. به این ترتیب هدف اصلی اقدام پژوهی ، توسعه یادگیری دانش آموزان است.

فرایند اجرایی

الف) تشکیل کارگروه معلم پژوهنده در ناحیه / شهرستان / منطقه:

❖ اعضای دبیرخانه:

- مدیر / رئیس اداره (رئیس)
 - معاون آموزشی (ابتدایی و متوسطه)
 - رابط تحقیقات (دبیر)
 - کارشناسان مسئول آموزش دبستانی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه نظری، فنی و حرفه ای و کار و دانش
 - کارشناس گروه های آموزشی دوره های تحصیلی
 - یک نفر از افراد متخصص با داشتن مدرک تحصیلی فوق لیسانس یا بالاتر که در امر اقدام پژوهی دارای تخصص و تجربه باشد به انتخاب مدیر اداره
 - یکی از مدرسان اقدام پژوهی یا معلم پژوهنده برگزیده کشوری یا استانی
- تبصره:** برای اعضای دبیرخانه از طرف مدیر اداره به مدت یک سال ابلاغ صادر می شود.

ب) شرح وظایف کارگروه معلم پژوهنده / شهرستان / ناحیه / منطقه:

- تشکیل جلسات در مواقع مقتضی به تشخیص دبیر و تأیید رئیس دبیرخانه
- تصمیم گیری در مورد چگونگی اجرای مناسب بیست و دومین برنامه معلم پژوهنده
- ابلاغ شیوه نامه اجرای بیست و دومین برنامه معلم پژوهنده و اطلاع رسانی مناسب
- نظارت بر اجرای بهینه شیوه نامه و گردآوری نمون برگ مشخصات شرکت کنندگان در برنامه
- انجام اقدامات مقتضی حسب اعلام دبیرخانه استانی برای اطلاع رسانی و هماهنگی در اجرای برنامه (از جمله تشکیل نشست ها)
- برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی و نشست های توجیهی در زمینه برنامه معلم پژوهنده
- گردآوری گزارش از واحدهای آموزشی و اداری^۱ و ارزشیابی از آن ها طبق شیوه نامه
- ارسال گزارش های نهایی منتخب به همراه نتایج ارزشیابی به دبیرخانه استان
- قدردانی از معلمان پژوهنده برتر توسط مدیر شهرستان / ناحیه / منطقه

ج) وظایف مدیر مدرسه:

^۱ در حوزه ادارات کل و مناطق آموزشی، اطلاع رسانی، ثبت مشخصات شرکت کنندگان، نظارت بر اجرای طرحها و گردآوری گزارش های نهایی توسط دبیرخانه معلم پژوهنده استان یا منطقه

- دریافت شیوه‌نامه اجرای بیست و دومین برنامه معلم پژوهنده و اطلاع‌رسانی آن به کارکنان آموزشی و اداری مدرسه
- طرح موضوع در شورای معلمان در اسرع وقت و تبادل نظر پیرامون چگونگی اجرای بهینه شیوه‌نامه
- ارسال نمونه برگ‌های ثبت مشخصات شرکت کنندگان (تکمیل شده توسط همکاران داوطلب) به دبیرخانه معلم پژوهنده منطقه
- همکاری و نظارت بر اجرای طرح‌های معلم پژوهنده در دست اجرا در مدرسه
- پیش‌بینی جلسات در شورای معلمان جهت استماع گزارش اجرای طرح‌های معلمان پژوهنده در دست اجرا در مدرسه و بحث و تبادل نظر پیرامون آن
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های علمی در زمینه اقدام پژوهی (در صورت ضرورت و امکان) تحت نظارت دبیرخانه معلم پژوهنده منطقه
- گردآوری گزارش طرح‌های معلم پژوهنده و ارسال به دبیرخانه معلم پژوهنده منطقه، طبق برنامه تعیین شده
- تکمیل نمونه برگ تأییدیه پروژه اقدام پژوهی هر یک از معلمان واحد آموزشی ذیربط.

د) وظایف معلم پژوهنده:

- مطالعه شیوه‌نامه و شرکت در جلسه شورای معلمان در ارتباط با چگونگی اجرای بیست و دومین دوره برنامه معلم پژوهنده
- تکمیل نمونه برگ مشخصات شرکت کنندگان در بیست و دومین برنامه معلم پژوهنده
- اجرای طرح به صورت فردی یا گروهی
- تبصره: اجرای گروهی می‌تواند به تناسب موضوع ترجیحاً شامل معلمان هم پایه، هم رشته، معلمان یک مدرسه و ... باشد
- همکاری با مدیریت مدرسه جهت نظارت مدیر مدرسه یا معاون آموزشی و ارائه گزارش در شورای معلمان به اقتضای شرایط و مراحل اجرای طرح
- تهیه گزارش نهایی اجرای طرح و ارائه آن به مدیر مدرسه و کسب تأییدیه از مدیر طبق برنامه تعیین شده
- معلمان محترم پژوهنده لازم است به نکات زیر توجه نمایند:

۱. طرح مورد نظر در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ و با تأیید واحد آموزشی یا اداری مربوطه اجرا شده باشد.
۲. از ارسال گزارش طرح‌هایی که در سال‌های قبل اجرا شده خودداری گردد.
۳. هر فرد فقط یک گزارش به دبیرخانه معلم پژوهنده تحویل نماید.
۴. با توجه به عدم عودت طرح‌های ارسالی معلمان پژوهنده نسخه‌ای از آن را نزد خود نگهداری نمایند.
۵. از ارسال گزارش‌های توضیحی و کتابخانه‌ای در قالب طرح تحقیق به عنوان اقدام پژوهی خودداری شود.
۶. ارسال گزارش از طریق اداره آموزش و پرورش مربوطه صورت گیرد.

۷. مشخصات کامل مجری و طرح در صفحه اول گزارش درج شود.
 ۸. گزارش ها حداکثر در ۲۰ صفحه A۴ تایپ شده تنظیم و در قالب لوح فشرده و نرم افزار ارائه شود.
 ۹. ضروری است که طرح روی جلد گزارش طبق نمون برگ شماره ۴ توسط معلم پژوهنده تنظیم گردد.
- ه) فرایند ارزشیابی گزارش های معلمان پژوهنده:**
۱. ارزشیابی از گزارش ها یا اقدام پژوهی طبق کاربرگ دبیرخانه مرکزی وزارت متبوع صورت می گیرد.
 ۲. لازم است تا رشته تحصیلی ارزشیابان حتی المقدور با موضوع اقدام پژوهی همسرخ باشد. درضمن ارزشیابان نباید در اجرای گزارش ها به عنوان ناظر، مجری، همکار و... دخیل باشند.
 ۳. هر اثر توسط حداقل دو و حداکثر سه نفر ارزشیابی می شود.
 ۴. اگر اختلاف بین نمره ارزیابی دو داور، کمتر از ۲۵ درصد نمره کل بود، میانگین دونمره، نمره نهایی خواهد بود و کار ارزیابی پایان یافته تلقی می شود. اگر بین دونمره ارزیابی، بیش از ۲۵ درصد کل نمره اختلاف وجود داشت، گزارش به داور سوم جهت ارزیابی ارجاع می شود و میانگین دونمره ارزیابی که به هم نزدیک ترند نمره نهایی خواهد بود.
 ۵. گزارش هایی که بیش از ۷۵ درصد نمره ارزشیابی را کسب کنند، گزارش برتر منطقه تلقی شده و طبق شیوه نامه جهت معرفی به استان ارسال می گردند.
 ۶. استان براساس شیوه نامه و نمون برگ ارزشیابی ضمیمه، گزارش های اقدام پژوهی دریافت شده از سطح ادارات آموزش و پرورش مناطق / شهرستان ها که واجد حداقل ۷۵ درصد امتیاز شده اند رادوباره ارزیابی خواهد نمود. در سطح استان نیز برای ارزشیابی هر گزارش اقدام پژوهی، مطابق مفاد بندهای فوق الذکر عمل می شود.
 ۷. گزارش هایی که بیش از ۷۵ درصد نمره ارزشیابی را کسب کرده باشند، گزارش برجسته استانی تلقی شده و استان می تواند نسبت به تقدیر از صاحبان آثار اقدام کند.
 ۸. استان از بین آثار ارسالی، گزارش های برتر ۱* را (براساس حداکثر تعداد پیش بینی شده در بخشنامه) به رأی کمیته داوران استان انتخاب و به دبیرخانه مرکزی معرفی خواهد نمود مشروط براین که آن گزارش ها دست کم ۷۵ درصد از کل نمره ارزیابی را کسب کرده باشند (به گزارش های ارسال شده از سوی استان که ملاک ۷۵ درصد نمره را کسب نکرده باشند، ترتیب اثر داده نمی شود).
 ۹. دبیرخانه مرکزی تمامی گزارش های واصله از استان ها را در کمیته های تخصصی حتی المقدور (بر اساس رشته تحصیلی و موضوع گزارش اقدام پژوهی) بررسی و ارزیابی نموده و در صورت لزوم (به تشخیص هیئت داوران) از نویسندگان گزارش اقدام پژوهی خواسته می شود تا گزارش خود را به طور شفاهی در حضور داوران ارائه کنند.
 ۱۰. گزارش های اقدام پژوهی منتخب استان که به دبیرخانه مرکزی ارسال می شوند به صورت تایپ شده و به ضمیمه مستندات و در قالب لوح فشرده باشد.

۱۱. گزارش اقدام پژوهی می تواند به صورت فردی و گروهی انجام شود، مشروط براین که مؤلف اول یا مجری اصلی مشخص و ذکر گردد.
۱۲. شرکت معلمان پژوهنده برتر کشوری و استانی دوره های گذشته، به شرطی که گزارش اقدام پژوهی ایشان تکراری نباشد، بلامانع است.

و) نکات و راهنمایی های کارگروه استانی:

اصول اساسی ساختاری طرح معلم پژوهنده

- ۱- مقاله ی خود را در حداکثر ۲۰ صفحه ارائه نمایید.
- ۲- قلم لوتوس ۱۴ برای متن استفاده کنید.
- ۳- قلم تیترا ۱۴ برای عناوین اصلی استفاده کنید.
- ۴- حاشیه های بالا، چپ و پایین ۲ سانتیمتر و حاشیه راست ۳ سانتیمتر تنظیم کنید.
- ۵- جلد مقاله (صفحه اول) را براساس نمون برگ شماره ۴ شیوه نامه طراحی نمایید.
- ۶- نسخه چاپ شده مقاله را به همراه لوح فشرده به صورت ورد و پی دی اف آن ارسال نمایید.
- ۷- نسخه چاپ شده حتماً به صورت صحافی (ترجیحاً فتر سیمی یا پلاستیکی پانچ شده) ارسال گردد.
- ۸- ارجاعات داخل متن و پایان متن بایستی بر اساس الگوی APA (ارجاع به وبلاگ. <http://blog.kashanedu.ir/pajooohesh/>)
- ۹- کلیه مشخصات پژوهشگر با مازیک مخصوص روی لوح فشرده درج شود.
- ۱۰- مقالات ارسالی مسترد نخواهد شد؛ لذا یک نسخه از آن را نزد خود نگهدارید.
- ۱۱- هر فرد فقط یک گزارش به دبیرخانه معلم پژوهنده تحویل نماید.
- ۱۲- از ارسال گزارش های توضیحی و کتابخانه ای خودداری شود (صرفاً ساختار اقدام پژوهی).
- ۱۳- از ارسال گزارش طرح هایی که در سال های قبل اجرا شده خودداری گردد.
- ۱۴- شواهد به شکل کاملاً مستند تصویری (فیلم و عکس) و مشخصاً مربوط به اجرا در سال تحصیلی جاری باشد.
- ۱۵- روش های پیشنهادی حل مشکل به روز و مبتنی به مستندات علمی موجود در کتاب ها باشد.
- ۱۶- روش اجرا به نحوی تشریح شود که در برگیرنده ی کلیه جزئیات، بازخوردها، تفسیر و تحلیل پژوهشگر باشد.

۱۷- عناوینی در "**قالب فعالیت مشترک همکاران**" قابل پذیرش خواهند بود که صرفاً امکان اجرا به صورت **گروهی** داشته باشند و هم گروهی ها دخالت مستقیم داشته باشند.

۱۸- در اقدام پژوهی های مشترک، باید سهم هر عضو دقیقاً مشخص شده باشد و کلیه افراد گروه به یک اندازه بر چگونگی انجام طرح اشراف داشته باشند و قادر به تشریح چگونگی انجام آن باشند.

اجرای گروهی می تواند به تناسب موضوع ترجیحاً شامل معلمان هم پایه، هم رشته، معلمان یک مدرسه و... باشد.
۱۹- غیر تکراری بودن، تنوع و به روز بودن منابع علمی به ویژه استفاده از مجلات معتبر از امتیازات طرح محسوب خواهد شد.

۲۰- پیشنهاد می شود همکاران محترم از انتخاب عناوینی که در قلمرو سایر رشته های تخصصی و خارج از حیطه وظایف شغلی مانند: پزشکی، روانشناسی بالینی، افسردگی، بیش فعالی، لکنت، ناهنجاری های اسکلتی و... است پرهیز نمایند. (به جز متخصصین مشاوره و یادگیری)

۲۱- **با توجه به تراکم مقالات در موضوعات مشکلات تحصیلی: املا و انشا، خواندن، مقطع ابتدایی و نیاز به ارائه راهکارهای پژوهشی درمقاطع متوسطه استفاده از زیرشاخه های موضوعات کلی زیر، به همکاران پژوهشگر پیشنهاد می شود:**
الف) بازی های رایانه ای

ب) فضاهای مجازی و روابط افراطی در آن

پ) افت انگیزه تحصیلی در متوسطه دوم

ت) شناخت رشته های دانشگاهی

ث) ترغیب دانش آموزان متوسطه به انتخاب رشته های انسانی، ریاضی، فنی و کاربردی

ج) افزایش توان حرفه ای یا علمی همکاران

چ) توسعه مهارت های IT در آموزش متوسطه

ح) کاهش پیامد های منفی ناشی از گرایش به کنکور

خ) توجه بیشتر به ابعاد تربیت اجتماعی، تربیت دینی

د) توسعه فرهنگ مطالعه در مدارس

ذ) آگاهی بخشی در روابط مشکل ساز و پرخطر (اعتیاد و...)

ر) آموزش مهارت ها به دانش آموزان (مهارت زندگی، مدیریت زمان و...)

ز) حل مشکلات ویژه یادگیری مانند خطا در نوشتن حروف استثنا، درک مطلب، و...

مواردی که در تهیه محتوای اقدام پژوهی باید مورد توجه قرار گیرد:

۱- آیا عنوان مورد نظر از طریق اقدام پژوهی قابل اجرا است، در محدوده کلاس یا مدرسه شماست و با اطلاعات پژوهش شما قابل اجرا خواهد بود؟ در این خصوص با کارشناسان مجرب در زمینه روش تحقیق مشورت کنید.

۲- آیا عنوان پژوهش شما برای همکارانتان قابل فهم است و همه برداشت یکسانی از آن دارند. آیا از اصطلاحات علمی به جای واژه های عامیانه استفاده کرده اید.

۳- آیا عنوان مورد نظر مستقیماً به حرفه و تخصص شما مربوط می شود یا اینکه سایر همکاران (پژوهشی، ستادی) و متخصصان (روان شناسان، مشاوران، پزشکان و پیراپزشکان و ..) باید آن را پیگیری کنند.

۴- آیا می توانید از آن چه دیده اید، به عنوان شاهد استفاده کنید، تا نشان دهید مشکل جدی و قابل تأمل برای پژوهش وجود دارد. لازم است موارد متعددی از مسأله مورد بررسی را دیده باشید، مثلاً خطاهای املایی مکرر (از موارد اتفاقی که به ندرت رخ می دهند چشم پوشی کنید).

۵- هدفتان از این پژوهش چیست؟ هدف را در قالب جمله ای بیان کنید، که فعل رفتاری داشته و به کمک ابزارهای معتبر (پرسشنامه، چک لیست مشاهده رفتار و ..) قابل اندازه گیری باشد.

۶- ابزارهای جمع آوری داده های شما تا چه اندازه دقیق هستند؟ اگر مشاهدات شما را شخص دیگری انجام دهد، پاسخ هایی شبیه به داده هایی که شما به دست آورده اید را ارائه خواهد کرد؟ آیا ابزارهای شما را کارشناسان پژوهشی تأیید می کنند؟

۷- از چه منابعی استفاده کرده اید؟ کتاب، مجلات علمی، مقالات، پایان نامه ها؟ آیا منابع مورد استفاده شما جدید هستند (کتاب ها طی ده سال گذشته و سایر منابع حداکثر حدوداً از ۵ سال قبل تاکنون منتشر شده اند)؟ آیا منابع مورد نظر شما معتبر و دست اول هستند؟ (مطالب برگرفته از سایت ها و وبلاگ ها فاقد منبع مشخص بوده و قابل اعتماد نیستند).

۸- چه عواملی مسأله مورد نظر شما را ایجاد کرده اند؟ آیا سبب شناسی آن را در کتاب های معتبر مطالعه و دسته بندی کرده اید؟

۹- روش گردآوری و نتیجه گیری از داده ها چگونه بوده است؟ آیا از روش های علمی برای این کار استفاده شده است؟ دسته بندی داده ها بر چه اساسی صورت گرفته است؟

۱۰- آیا راه حل های پیشنهادی شما متناسب با توان و تخصص شما است؟

۱۱- آیا همکاران و سایر کارشناسان با راه حل های شما موافق هستند؟ آیا قادر هستید از راه حل های خودتان به شکل مستدل دفاع کنید؟

۱۲- آیا راه حل های پیشنهادی شما با توجه به نوع و شدت مشکل مورد نظر مطرح شده اند؟ آیا راه حل ها را با کمک از متون علمی ارائه کرده اید؟

۱۳- آیا راه حل های پیشنهادی شما جدید هستند؟ آیا مطلع هستید که روش پیشنهادی شما قبلاً توسط شخص دیگری ارائه شده یا خیر؟ پژوهش های قبلی شبیه به مسأله پژوهش خودتان را تا چه حد مطالعه کرده اید؟

۱۴- آیا کلیه مراحل اجرای پژوهش شما به حدی دقیق بیان شده اند که سایر محققین بتوانند با دقت فراوان آن را انجام دهند. آیا برداشت های دیگری از روش اجرای شما وجود دارد؟ آیا روش اجرا را با همکاران مطرح کرده اید؟ آن ها تا چه حد به شیوه ای متفاوت با شما آن را تفسیر می کنند؟

- ۱۵- آیا کلیه مراحل اجرای طرح با نظارت شما همراه بوده است؟ آیا دوستان و همکاران شما بر اجرای طرح نظارت داشته و آن را نقد کرده اند؟
- ۱۶- چگونه می توانید ثابت کنید که راه حل پیشنهادی شما به شکل جدی مؤثر بوده است؟ آیا شواهد و داده های کافی برای این کار را گردآوری کرده اید؟
- ۱۷- چه مدارکی (فیلم، عکس، چک لیست و ...) برای مؤثر بودن راهکار خود دارید؟
- ۱۸- آیا در گزارش پژوهش خود کلیه عناوین اصلی اقدام پژوهی را ذکر و آن ها را تشریح کرده اید؟ (مشخص کردن موضوع، توصیف وضع موجود، گردآوری شواهد و ...)، آیا کلیه منابع مورد استفاده در متن گزارش و در فهرست منابع ذکر شده اند؟
- ۱۹- آیا گزارش پژوهش را به دقت بررسی کرده اید؟ خطاهای املایی، انشایی، حروف چینی، صفحه آرایی و معنایی را اصلاح کرده اید؟ آیا متن توسط فردی مسلط به ویرایش متون فارسی بررسی و اصلاح شده است؟
- ۲۰- آیا نتایج پژوهش شما برای سایر همکارانتان قابل استفاده می باشد؟

توصیه های عملی

- اشتباهات پرتکرار که براساس بررسی نتایج سال های قبل آماده شده است، این موارد پژوهش را از فرآیند داوری خارج می کند.
- ✓ گزارش ارائه شده فاقد ساختار اقدام پژوهی می باشد لذا قابل ارزیابی نیست.
 - ✓ مسئله یا مشکل مطرح شده در گزارش، را نمی توان از طریق اقدام پژوهی برطرف نمود و از حیطه و اختیار معلم یا دبیر خارج می باشد.
 - ✓ موضوع بسیار طولانی نوشته شده است بهتر است موضوع به صورت مختصر و شفاف نوشته شود.
 - ✓ گزارش ارائه شده بیش از یک موضوع را در بر گرفته است.
 - ✓ مستندات و شواهد برای نشان دادن مشکل، فرایند اجرا و نتایج به دست آمده بسیار ضعیف است/وجود ندارد.
 - ✓ شرح وضعیت موجود کامل و شفاف نیست /ندارد.
 - ✓ بیان مسأله ضعیف است/ندارد. در بخش بیان مسأله بهتر است به موارد ذیل اشاره گردد: اهمیت مسأله، پیامدهای حل مشکل، عواقب عدم حل مشکل، گستردگی مشکل (یعنی این که مشکل مربوط به یک نفر یا یک کلاس یا کل مدرسه می باشد)، زمینه ی بروز مشکل (آیا مشکل آموزشی است یا تربیتی)، و هم

چنین در این بخش بایستی نشان داده شود که نتایج تحقیقات مشابه نتوانسته مشکل ایجاد شده را حل کند تا تحقیق شما مشمول دوباره کاری غیر دفاع نگردد.

✓ اهداف به صورت واضح نوشته نشده است. بهتر است که هدف کلی به اهداف جزئی تبدیل گردد.

✓ از منابع پژوهشی مرتبط کم تر استفاده شده است / استفاده نشده است.

از روش های معتبر برای جمع آوری اطلاعات اولیه استفاده نشده است. روش هایی که می توان برای جمع آوری اطلاعات اولیه استفاده کرد، عبارتند از: مصاحبه با دانش آموز یا دانش آموزان، والدین، همکاران، کارشناسان، اساتید دانشگاه و...؛ مشاهدات؛ بررسی اسناد و مدارک مثل پرونده ی دانش آموز، کارنامه تحصیلی، تربیتی؛ بررسی مبانی نظری و تجربی مرتبط با مسأله و موضوع مورد پژوهش؛ پرسشنامه ها؛ نقاشی ها و دست نوشته ها و...

✓ تحلیل داده ها براساس و برگرفته شده از شواهد نوع یک نمی باشد.

✓ در تحلیل از شیوه ی منطقی استفاده نشده است.

✓ از مشارکت و نقادی همکاران کم تر استفاده شده است / استفاده نشده است. همکار محترم توجه داشته باشید که فرایند اجرای اقدام پژوهی به صورت تیمی می باشد. یعنی این که حتماً یک گروه (همکاران) شما را همراهی خواهند کرد. همکاران شما می توانند در زمینه های جمع آوری اطلاعات اولیه، ارائه راه حل های پیشنهادی، فرایند اجرا و نظارت و همچنین ارزیابی و اعتبار بخشی؛ با شما همکاری کنند.

✓ راه حل های پیشنهادی مبتنی بر اطلاعات و شواهد کافی نمی باشد، بهتر است که محقق توضیح دهد که به چه دلیل راهکار را انتخاب کرده است به عبارت دیگر برای راه حل انتخاب شده دفاعیه داشته باشد. مثلاً من به عنوان محقق این راهکار را انتخاب کردم به دلیل این که در مقاله..... اجرا شده بود و نتیجه بخش بود. یا اینکه من این راهکار را با توجه به پیشنهاد همکاران و در راستای استفاده از تجارب آنها انتخاب کردم و...

✓ راه حل های پیشنهادی بدیع و خلاقانه نیست.

✓ فرایند اجرا به طور کامل شرح داده نشده است. بهتر است فرایند اجرا همراه با جزئیات به طور کامل شرح داده شود.

✓ اجرای راه حل فاقد نظارت کافی است. بهتر است اجرا همراه با نظارت باشد و چالش ها و مشکلات حین اجرا، و طریقه ی برطرف نمودن آن ها شرح داده شود و سعی گردد از وجود همکاران استفاده گردد.

✓ تغییرات مورد نظر در فرایند اجرا مشخص نیست. شما می توانید با استفاده از جداول، نمودارها، تصاویر، فیلم و دست نوشته و مصاحبه و تغییرات ایجاد شده را نشان دهید.

✓ اعتبار بخشی ندارد / ضعیف است.

✓ منبع به شیوه ی APA صحیح نمی باشد.

✓ منبع نویسی ندارد.

- ✓ منبع نویسی داخل متن دارد ولی منبع نویسی پایانی ندارد.
- ✓ منبع نویسی پایان متن دارد ولی منبع نویسی داخل متنی ندارد.
- ✓ گزارش نوشته شده حاوی اشکالات تایپی و نگارشی می باشد.

(زمان بندی اجرای برنامه:

فعالیت	حوزه اجرایی	زمان
۱ ارسال شیوه نامه	دبیرخانه استانی	تا پایان مهر ماه ۹۷
۲ آموزش مدرسان میانی در صورت لزوم	دبیرخانه استانی	تا پایان بهمن ماه ۹۷
۳ ارسال آثار پرسنل به کارشناسی نواحی و مناطق	کارشناسی نواحی و مناطق	تا پایان اردیبهشت ماه ۹۸
۴ ارزیابی آثار و ارسال برگزیدگان به دبیرخانه استانی	کارشناسی نواحی و مناطق	تا پایان خرداد ماه ۹۸
۵ اعلام نتایج برگزیدگان استانی و ارسال به کشور	گروه تحقیق و پژوهش استان	تا پایان شهریورماه ۹۸
۸ تقدیر از برگزیدگان استانی	گروه تحقیق و پژوهش استان	هفته پژوهش آذر ماه ۹۸

تکمیل کردن این فرم الزامی

نمون برگ تأیید مدیر آموزشگاه

اداره کل آموزش و پرورش استان

منطقه آموزش و پرورش

تأییدیه اقدام پژوهی

بدین وسیله تأیید می شود سرکار خانم / جناب آقای در طول سال تحصیلی ۹۷-۹۸ اقدام پژوهی خود را
با عنوان..... در اجرا نموده اند.

نام و نام خانوادگی مدیر واحد آموزشی

امضاء و مهر و تاریخ

نمون برگ شماره (۱)

اداره کل آموزش و پرورش استان: نام منطقه آموزشی: نام واحد آموزشی/اداری:

عنوان اقدام پژوهی:

نام و نام خانوادگی همکار/ان اقدام پژوهی :

مشخصات مؤلف اول/مجری اصلی:

نام و نام خانوادگی: جنسیت: سال تولد: شماره پرسنلی:

آخرین مدرک تحصیلی: رشته تحصیلی:

سابقه خدمت: سمت فعلی: سابقه خدمت در سمت فعلی:

دوره تدریس: پایه تدریس:

نشانی: شماره تلفن:

امضای مؤلف اول: مهر و امضای رئیس واحد آموزشی، اداری:

تاریخ تکمیل و امضاء:

نمره ارزیابی اول	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب اول
نمره ارزیابی دوم	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب دوم تأیید رابط پژوهشی منطقه
نمره ارزیابی سوم	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب سوم
نمره ارزیابی اول	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب اول
نمره ارزیابی دوم	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب دوم تأیید مدیر گروه تحقیقات استان
نمره ارزیابی سوم	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب سوم
نمره ارزیابی اول	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب اول
نمره ارزیابی دوم	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب دوم تأیید دبیرخانه مرکزی معلم
نمره ارزیابی سوم	در مقیاس حداکثر	نام ارزیاب سوم

تعداد کل گزارش‌های اقدام پژوهی بیست و یکمین برنامه معلم پژوهنده در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ در استان

[illegible]

نمون برگ شماره (۳)

تعداد گزارش‌های اقدام پژوهی برتر استان (ارسال شده به دبیرخانه مرکزی معلم پژوهنده)

تعداد گزارش‌های اقدام پژوهی (به تفکیک جنسیت)			تعداد گزارش‌های اقدام پژوهی (به تفکیک فردی و گروهی)			تعداد گزارش‌های اقدام پژوهی (به تفکیک دوره‌های تحصیلی)				تعداد گزارش‌های مراکز تربیت معلم		تعداد گزارش‌های همکاران شاغل در ادارات		سایر موارد (تعداد)		جمع کل
ز	ن	مرد	جمع کل	فردی	گروهی	جمع	ابتدای	راهنمایی	متوسطه	جمع	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	جمع کل

*این دو نمون برگ، منحصرأ توسط مدیر گروه تحقیقات اداره کل آموزش و پرورش استان تکمیل و ارسال شود.

نام و نام خانوادگی مدیر گروه تحقیقات اداره کل آموزش و پرورش استان:
امضا و تاریخ تکمیل:

الگوی روکش اثر

باسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

اداره کل آموزش و پرورش استان.....

اداره آموزش و پرورش منطقه / شهرستان.....

نمون برگ شماره ۴

عنوان اقدام پژوهی:

نام و نام خانوادگی مؤلف اول/مجری اصلی:

نام و نام خانوادگی سایر همکاران اقدام پژوهی:

پست سازمانی:

رشته تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی:

دوره تحصیلی:

سمت فعلی:

شماره پرسنلی:



نمون برگ ارزشیابی گزارش اقدام پژوهی

جنبه ارزشیابی	ردیف	ملاک	گزینه‌ها					ضریب	امتیاز
			خیلی زیاد ۵	زیاد ۴	متوسط ۳	کم ۲	خیلی کم ۱		
عنوان اقدام پژوهی	۱	از طریق اقدام پژوهی قابل مطالعه و بررسی است						۲	
	۲	روشن و قابل فهم است						۱	
	۳	موضوع با مسائل حرفه‌ای اقدام پژوه مرتب است						۲	
توصیف و تشخیص مساله اقدام پژوهی	۴	مساله براساس مستندات وشواهد کافی بیان شده است						۳	
	۵	اهداف به وضوح بیان شده است						۲	
گردآوری، تحلیل داده‌ها و اطلاعات	۶	از روش‌های معتبر برای گردآوری داده‌ها استفاده شده است						۲	
	۷	از منابع پژوهشی مرتبط استفاده شده است						۳	
	۸	عوامل موثر در ایجاد مسأله به درستی شناسایی شده است						۲	
	۹	جمع آوری داده‌ها و نتیجه گیری اطلاعات از چارچوب منطقی برخوردار است						۲	
راه حل‌های پیشنهادی	۱۰	راه حل‌های پیشنهادی با موضوع و اهداف اقدام پژوهی تناسب دارند						۳	
	۱۱	از مشارکت و نقادی همکاران استفاده شده است						۱	
	۱۲	راه حل‌های پیشنهادی مبتنی بر اطلاعات و مطالعات کافی هستند						۲	
	۱۳	راه حل‌های پیشنهادی بدیع و مبتکرانه است						۲	
اجرا	۱۴	فرایند اجرا با ذکر جزئیات به روشنی بیان شده است						۲	
	۱۵	اجرای راه حل با نظارت کافی همراه بوده است						۲	
نتایج	۱۶	تغییرات مورد نظر در فرایند اجرا مشخص شده است						۲	
	۱۷	مدارک برای تایید روش و نتایج، کافی و معتبر است						۲	
گزارش اقدام پژوهی	۱۸	تنظیم گزارش از شیوه درست (فصل بندی - ارجاعات و منابع) برخوردار است						۱	
	۱۹	آئین نگارش رعایت شده و عاری از اشتباه تایپی است						۱	
	۲۰	می تواند به عنوان سند مفید آموزشی و پرورشی، مورد استفاده معلمان یا سایر کارکنان آموزش و پرورش قرار گیرد						۳	

با عنوان :

کد گزارش:

استان:

معاونت:

نام و نام خانوادگی:

اینجانب گزارش نهایی اقدام پژوهی با عنوان را ارزشیابی نمودم.
طرح مذکور از مجموع سوال، جمعاً امتیاز کسب کرده است.

ارزشیاب محترم: لطفاً توصیه‌های عملی خود را جهت بازخورد به مجری و در نتیجه بهبود کیفیت گزارش، مرقوم فرمایید: **با تشکر**



جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی
گروه تحقیق و پژوهش

فراخوان چهارمین دوره درس پژوهی (دستورالعمل استانی)

ویژه دوره ابتدایی (همکاران آموزشی)

کارگروه استانی
مستقر در اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲
شماره تلفن: ۳۲۶۵۸۲۹۷

درس پژوهی

یکی از مهمترین موانع در توسعه حرفه ای معلمان، فاصله ی بین نظریه، عمل و عدم تشریک مساعی معلمان با یکدیگر است. بررسی حوزه توسعه حرفه ای معلمان، بیانگر رویکردهای نوینی مانند پژوهش مشارکتی در کلاس است که بیش از اقدامات گذشته در تلفیق نظریه و عمل توفیقی یافته است. درس پژوهی به عنوان مدلی مؤثر برای ترویج و غنی سازی یادگیری در مدرسه نظر اندیشمندان بسیاری را برای تحول در آموزش جلب کرده است. نظر به اهمیت این موضوع، دبیرخانه مرکزی درس پژوهی زیر نظر گروه تحقیق و پژوهش و با همکاری معاونت آموزش دبیرخانه اداره ناحیه ۲، در مسیر بهبود تعاملات آموزشی و توسعه پژوهش های معلم محور، از همکاران محترم جهت شرکت در طرح درس پژوهی با شرایط ذیل دعوت به همکاری می نماید.

فرایند علمی درس پژوهی

درس پژوهی رویکردی، برای توسعه دانش حرفه ای معلمان است در این شیوه معلمان، با حضور در گروه های کوچک با تشریک مساعی و تشکیل جلسات هم اندیشی پیرامون اهداف و محتوای دروس و مباحث چالش برانگیز، به یک برنامه مقدماتی برای تدریس دست می یابند؛ سپس با مشاهده اجرای برنامه و نقد آن، فرصتی برای توسعه و بهبود برنامه تدریس فراهم و می تواند منجر به یک طرح درس بهبود یافته گردد. قابل ذکر است که برای درس پژوهی مدل های مختلفی تعریف شده و در این دستورالعمل سعی شده تا گامهای مهم و مشترک این مدل ها استفاده گردد.

اهداف درس پژوهی :

- ۱- گسترش فرهنگ یادگیری در مدارس
- ۲- مشارکت در تحول مستمر آموزش و یادگیری معلمان
- ۳- ارائه مدلی اثر بخش برای آموزش و پژوهش در مدرسه
- ۴- ارتقاء مشارکت و کار تیمی
- ۵- بازسازی مدرسه به مثابه سازمان یادگیرنده

مراحل درس پژوهی :

۱- تبیین مسأله و انتخاب موضوع

- تبیین این نکته که دانش آموزان در درک کدام مباحث و دروس مشکل دارند؟ (برای مثال چگونگی

جمع کردن کسرهایی با مخرج های نامساوی)

- تدوین مسأله در مسیر یافتن راهکاری جدید برای انتقال یک مفهوم جدید در کلاس درس
- در این رابطه پیشنهاد می گردد از راهنمای سرگروه های آموزشی، دبیران مجرب و یا تحلیل اشتباهات پرتکرار در ارزشیابی دانش آموزان هم بهره برد.

۲- برنامه ریزی درس پژوهی

- تعیین اعضای گروه (گروه درس پژوهی می تواند حداقل ۴ و حداکثر ۶ نفر باشد و اعضای گروه باید در دوره ابتدایی هم پایه و در دوره های دیگر دارای رشته تدریس یکسان باشند تا با چالشی که گروه با آن در ارتباط است بیشتر آشنا باشند).
- انتخاب اعضای گروه به لحاظ تدریس بهتر است در یک واحد آموزشی باشد.
- تشکیل نشست علمی تهیه و تدوین الگوی طرح درس (مبتنی بر روش های فعال تدریس)
- تعیین تاریخ تدریس و تقسیم وظایف و مسئولیتها و نقش هریک جهت جلسه تدریس (انتخاب مدرس بر اساس شایستگی های تحصیلی)
- تهیه امکانات مورد نیاز برای مجری درس، زمان انجام، فیلمبردار، تعیین دبیر تیم و...

۳- جلسه تدریس اولیه (آموزش براساس برنامه و طرح درس تنظیم شده)

- استقرار گروه در عقب کلاس
- نظارت بر تدریس معلم براساس طرح درست تعیین شده و ثبت در چک لیست
- نظارت بر واکنش ها و عملکرد دانش آموزان و تهیه گزارش میزان علاقه و فعالیت های آنان
- انجام فیلمبرداری در شرایط کاملاً طبیعی

۴- ارزشیابی تدریس و آسیب شناسی طرح درس

- بحث و نقد معلم مجری طرح درس در مورد تدریس، طرح درس و برداشت خود از آن
- بحث و بررسی معلمان عضو گروه بادی دیدی انتقادی درباره طرح درس
- ثبت نقطه نظرات و اصلاح

تذکر:

در درس پژوهی تمرکز بر طرح درس است نه معلمی که آن را آموزش می دهد و در اجرای طرح درس به عنوان محصول گروه همه اعضا فعالیت و در مورد نتیجه آن احساس مسئولیت می کنند. لذا معلم مجری توجیه گردد که آن چه ارزیابی می گردد، طرح درس است. اما بدیهی است، معلمی باید انتخاب شود که

دارای بالاترین توانمندی و قابلیت در گروه برای تدریس باشد تا بتواند طرح درس را به خوبی اجرا نماید. اجرای نادرست و پایین بودن قابلیت های معلم می تواند بهترین طرح درس را هم به چالش بکشد. پیشنهاد اجرایی در ثابت بودن معلم مجری است مگر در شرایطی که تیم تشخیص دهد که اجرای طرح درس به درستی انجام نشده، همان طور که ممکن است (روش تدریس، فعالیت ها، سوالها، مسائل مطرح شده، مواد و رسانه و ارزشیابی های انتخاب شده یا همه اجزای درس) تغییر کند تا در دور بعد از تدریس نتایج بهتری عاید شود.

۵- آموزش درس تجدید نظر شده

- در این گام طرح درس تجدید نظر شده، براساس اصلاحات تدریس می گردد، این تدریس باید تا حد امکان توسط همان معلم انجام گردد. در این مرحله اعضای شورای معلمان می توانند در تدریس حضور داشته باشند.

۶- ارزشیابی و بازاندیشی (جلسه ی نقد و ارزیابی تدریس دوم)

وضعیت یادگیری و فهم دانش آموزان بر اساس طرح درس اجرایی، در این گام بررسی می شود و در واقع تیم در پی آن است تا بداند تا چه اندازه خوب عملکرد و به طور کلی تا چه حد اهداف تحقق یافته است. در این مرحله ممکن است از افرادی مانند معلمان مجرب، مؤلفان کتب درسی، اساتید دانشگاه، انجمن های علمی مرتبط با موضوع درس پژوهی دعوت به عمل آید یا همه اعضای شورای معلمان به همراه یک فرد متخصص خارج از مدرسه تدریس را نقد و بررسی و تغییراتی پیشنهاد می کنند.

۷- انتقال تجارب و نتایج و دستاوردها از طریق نوشتن گزارش پایانی

چون هدف درس پژوهش رفع چالش است گروه باید با گزارش پایانی و مستندات تجربه و یافته های خود را به اشتراک بگذارد.

فرایند اجرایی طرح درس پژوهی

این طرح زیر نظر دبیرخانه ناحیه و منطقه و دبیرخانه مرکزی استان انجام می گردد.

شرح وظایف کارگروه استانی :

۹. تشکیل جلسات راهبردی جهت تهیه بخشنامه فراخوان گزارشات درس پژوهی و فرمت نگارش (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش)

۱۰. اعلام بخشنامه های فراخوان به مناطق همراه با توصیه های اجرایی (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش و معاونت آموزش)

۱۱. جمع آوری اسامی رابطین هر منطقه و ناحیه و اعلام به گروه تحقیق و پژوهش
۱۲. ارتباط مستمر رابطین و پیگیری و پاسخ گویی به مشکلات و موارد خاص
۱۳. ارسال بخشنامه های مکمل (یادآوری وظایف رابطین پژوهش ، جمع آوری آثار، داوری و...)
۱۴. تهیه یک محتوای آموزشی منسجم جهت ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه تحقیق و پژوهش)
- اعلام سایت یا وبلاگ ویژه اطلاع رسانی فرم ها و آموزش های غیرحضوری و نمونه گزارشات انجام شده در حد امکان تشکیل کمیته داوری و تهیه فرم داوری و ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه پژوهش)
۱۵. انجام داوری و اعلام نتایج (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
۱۶. ارائه گزارش مستند از فعالیت ها، صورت جلسات به تفکیک دبیرخانه ی ناحیه / منطقه

شرح دبیرخانه منطقه / ناحیه

این دبیرخانه متشکل از معاونین و کارشناسان آموزش ، کارشناسان و رابطین پژوهش و کمیته پژوهشی است

- ۸- دریافت شیوه نامه و اطلاع رسانی به همکاران
- ۹- تشویق و ترغیب پژوهشگران به شرکت گسترده
- ۱۰- الزام به طرح موضوع در جلسات مدیران و شورای معلمان در اسرع وقت
- ۱۱- همکاری و نظارت بر اجرای طرح های درس پژوهی
- ۱۲- پیش بینی جلسات شورای معلمان جهت استماع گزارش اجرای طرح های درس پژوهی
- ۱۳- گردآوری گزارش های درس پژوهی و انجام داوری اولیه در سطح منطقه
- ۱۴- ارسال آثار برگزیده به دبیرخانه استان همراه با جدول های تکمیل شده آماری

گستره اجرای برنامه:

مدیران، معاونان و معلمان همه دوره ها

برنامه زمانبندی درس پژوهی

زمان	برنامه	
تا پایان آبان ماه ۹۷	ارسال دستورالعمل	۱
تا پایان اردیبهشت ۹۸	جمع آوری آثار در نواحی و مناطق	۲
تا پایان خرداد ۹۸	ارسال آثار از نواحی و مناطق به دبیرخانه مرکزی (ناحیه ۲)	۳

۴	داوری آثار در سطح استان	تا پایان تیر ۹۸
۵	اعلام برگزیدگان به گروه تحقیق و پژوهش استان	تا پایان مرداد ۹۸
۶	اعلام برگزیدگان استان	تا پایان مهر ۹۸
۶	تقدیر از برگزیدگان	آذر ماه ۹۸

چگونگی تدوین گزارش کتبی در درس پژوهی جهت داوری

گزارش گروه های درس پژوهی منتخب باید در محیط Word با قلم B nazanin و سایز ۱۴ در در قالب cd و یک نسخه چاپ شده همراه با ضمایم (فیلم تدریس و سایر مستندات لازم) ارسال و شامل فصول زیر باشد.

۱- ثبت مطالب مقدماتی: صفحه عنوان، چکیده، فهرست مطالب

۲- متن گزارش (بر اساس مراحل درس پژوهی)

فصل اول: مسأله

- تعریف و تبیین مسأله و توصیف چالش های موجود (توصیف وضعیت موجود)
- پیشینه موضوع (تحقیقات زمینه ای)
- ضرورت و اهمیت
- تعیین اهداف (کلی و جزئی)
- تعیین سؤالات درس پژوهی (شامل پاسخ به چرایی ابهام در مبحث انتخاب شده ، موانع یادگیری این بحث ، راهکارهای پیشنهادی)

فصل دوم: برنامه ریزی (۱)

- توصیف ویژگی های الگوی تدریس و طرح درس و دلایل انتخاب آن
- نحوه اجرای الگوی تدریس پیشنهادی
- چالش های فرآروی گروه و راهکارهای گروه برای مقابله با چالش های موجود
- زمانبندی نحوه اجرا
- نحوه تقسیم کار و مشخص نمودن چگونگی ارزشیابی اجرای طرح درس اول
- ابزار و امکانات مورد نیاز

فصل سوم: اجرا و باز اندیشی (۱)

- توصیف و گزارش مختصری از اجرا

- نقد و ارزیابی طرح درس یا الگوی آموزشی و سناریوی تدریس اول
- تحلیل داده های حاصل از تدریس اول
- نظر نهایی گروه درباره نحوه اجرا و طرح درس

فصل چهارم: برنامه ریزی (۲)

- توصیف ویژگی های طرح درس یا الگوی آموزشی و سناریوی تدریس دوم و با ذکر تغییرات
- نحوه اجرای الگوی تدریس پیشنهادی
- چالش های فرآروی گروه برای مقابله با چالش های موجود
- زمانبندی نحوه اجرا
- نحوه تقسیم کار و مشخص نمودن چگونگی ارزشیابی اجرای طرح درس دوم
- ابزار گردآوری اطلاعات
- ابزار و امکانات مورد نیاز

فصل پنجم: اجرا و باز اندیشی (۲)

- گزارش و توصیف مختصری از اجرا
- نقد و ارزیابی طرح درس و تدریس دوم
- تحلیل داده های حاصل از تدریس دوم
- جمع بندی نظرات نهایی گروه درباره نحوه اجرای طرح درس دوم

فصل ششم: نتایج و یافته ها

- بیان یافته های حاصل از درس پژوهی و پاسخ به سؤالات پژوهش (منظور پاسخ به ابهامات تدریسی است که سبب شده یک موضوع درسی به چالش در تدریس تبدیل شود).
- ارائه طرح درس نهایی بر اساس تحلیل نهایی گروه
- تبیین محدودیت ها و پیشنهادات
- منابع و مآخذ
- پیوست ها و مستندات شامل: (طرح درس ها- صورت جلسات - فیلم هر مرحله تدریس- فیلم جلسات نقد و بررسی- چک لیست مشاهده ناظران - گزارشات مکتوب در جلسه - جداول تکمیل

شده شماره ۱)

تذکر:

- رعایت اصول اخلاقی و مذهبی از جمله پوشش مناسب...
- دوربین در زمان فیلمبرداری ثابت ولی در صورت ضبط مواردی که نیاز به حرکت دوربین می باشد (فعالیت گروهی و) با هماهنگی قبلی آموزگار و فیلمبردار مشروط بر این که حرکت آن موجب مزاحمت و حواس پرتی دانش آموزان نگردد، امکان پذیر می باشد.
- بالا بودن کیفیت صوتی فیلم
- عدم استفاده از میکس ، افکت، تیتراژ و هر موردی که فیلم را غیر واقعی نمایش می دهد.
- از صحنه های مهم تدریس و تعاملات دانش آموزی و معلم به نحو مطلوب فیلمبرداری آموزشی صورت پذیرد.

پیوست :

جدول شماره (۱)

[illegible]

اطلاعات کلی تعداد شرکت کنندگان و آمار طرح های ارسالی درس پژوهی			
درس:		پایه:	
مقطع:		ناحیه / منطقه:	
تعداد دبیران شرکت کننده در کارگاه های آموزشی		تعداد دبیران شرکت کننده در طرح درس پژوهی	
زن:	مرد:	زن:	مرد:

عنوان طرح های برگزیده ارسال شده به دبیرخانه استانی درس پژوهی	
ردیف	عنوان طرح

نمون برگ ارزشیابی درس پژوهی - سال تحصیلی ۹۸-۹۷

عنوان طرح :							
کد داوری طرح :							
امتیاز	گزینه ها	ملاک					
		۱	۲	۳	۴	۵	۶
							ارائه چکیده و فهرست مطالب با
							تبیین مساله و تاکید بر علت انتخاب درس مورد نظر
							میزان توجه به ارائه راهکار برای بسط، تعمیم و توسعه نقاط قوت توسط مدرس
							توصیف چالش های موجود و تعیین وضعیت مطلوب در رابطه با مشکلات واحد درسی انتخابی
							تبیین ضرورت و اهمیت مسئله
							توصیف ویژگی الگو یا الگوهای تدریس انتخابی و چرایی انتخاب

						پیش بینی نحوه اجرای روش تدریس انتخابی	۷	برنامه ریزی
						پیش بینی چالش ها و محدودیت های احتمالی و نحوه مقابله با آن ها	۸	
						کیفیت طرح درس پیشنهادی از نظر ساختاری	۹	
						پیش بینی زمانبندی اجراء	۱۰	
						نحوه تقسیم بندی وظایف گروه	۱۱	
						پیش بینی ابزار و امکانات مورد نیاز برای تدریس	۱۲	
						رعایت شرایط تشکیل گروه	۱۳	
						گزارش مختصر اجرای اول	۱۴	اجراء و باز اندیشی ۱
						کیفیت نقد و ارزیابی طرح درس در اجرای اول	۱۵	
						ابزار جمع آوری و تحلیل داده ها (چک لیست ، آزمون ، پرسشنامه)	۱۶	
						جمع بندی نظرات گروه درباره نحوه اجرای طرح درس - مرحله اول	۱۷	
						اقدامات لازم رفع چالش های درس انتخابی در اجرای اول	۱۸	
						گزارش مختصر اجرای دوم	۱۹	اجراء و باز اندیشی ۲
						کیفیت نقد و ارزیابی طرح درس در اجرای دوم	۲۰	
						نحوه جمع آوری و تحلیل داده ها (چک لیست ، آزمون ، پرسشنامه)	۲۱	
						جمع بندی نظرات گروه درباره نحوه اجرای طرح درس - مرحله دوم	۲۲	
						اقدامات لازم رفع چالش های درس انتخابی در اجرای دوم	۲۳	
						ارائه یافته های حاصل از درس پژوهی	۲۴	نتیجه گیری
						جمع بندی نهایی گروه از نتایج و فرایند کار	۲۵	
						محدویت ها	۲۶	
						پیشنهادهات	۲۷	
						طرح درس ها	۲۸	مستندات
						فیلم تدریس	۲۹	
						صورت جلسات برنامه ریزی و باز اندیشی	۳۰	
						چک لیست ثبت مشاهدات از معلمین	۳۱	
						چک لیست ثبت مشاهدات از دانش آموزان	۳۲	
						نظرسنجی های کسب شده از دانش آموزان و متخصصین امر	۳۳	
						کیفیت گزارش درس پژوهی	۳۴	
								جمع کل امتیاز

امضاء و تاریخ:

نام و نام خانوادگی داور اول:

امضاء و تاریخ:

نام و نام خانوادگی داور دوم:



جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی
گروه تحقیق و پژوهش

فراخوان چهارمین دوره درس پژوهی (دستورالعمل استانی)

ویژه دوره های متوسطه اول و دوم (همکاران آموزشی)

کارگروه استانی

مستقر در اداره آموزش و پرورش شهرضا

شماره تلفن: ۵۳۵۱۶۰۱۶

بخش علمی

یکی از مهم ترین موانع در توسعه حرفه ای معلمان، فاصله ی بین نظریه، عمل و عدم تشریک مساعی معلمان با یکدیگر است. بررسی حوزه توسعه حرفه ای معلمان، بیانگر رویکردهای نوینی مانند پژوهش مشارکتی در کلاس است. که بیش از اقدامات گذشته در تلفیق نظریه و عمل توفیقی یافته است. درس پژوهی به عنوان مدلی مؤثر برای ترویج و غنی سازی یادگیری در مدرسه نظر اندیشمندان بسیاری را برای تحول در آموزش جلب کرده است. نظر به اهمیت این موضوع، دبیرخانه مرکزی درس پژوهی دوره متوسطه اول و دوم زیر نظر گروه تحقیق و پژوهش و با همکاری مرکز تحقیقات معلمان مدیریت آموزش و پرورش معلمان شهرضا، در مسیر بهبود تعاملات آموزشی و توسعه پژوهش های معلم محور، از همکاران محترم جهت شرکت در طرح درس پژوهی با شرایط ذیل دعوت به همکاری می نماید.

فرایند علمی درس پژوهی

درس پژوهی رویکردی، برای توسعه دانش حرفه ای معلمان است در این شیوه معلمان، با حضور در گروه های کوچک با تشریک مساعی و تشکیل جلسات هم اندیشی پیرامون اهداف و محتوای دروس و مباحث چالش برانگیز، به یک برنامه مقدماتی برای تدریس دست می یابند؛ سپس با مشاهده اجرای برنامه و نقد آن، فرصتی برای توسعه و بهبود برنامه تدریس فراهم و می تواند منجر به یک طرح درس بهبود یافته گردد. قابل ذکر است که برای درس پژوهی مدل های مختلفی تعریف شده و در این دستورالعمل سعی شده تا گام های مهم و مشترک این مدل ها استفاده گردد.

مسئله درس پژوهی از دو منبع استخراج می شود: ۱- دشواری های تدریس که معلمان با آن مواجه هستند. ۲- دشواری های یادگیری که دانش آموزان با آن رو در رو هستند.

نتایج و اثرات درس پژوهی:

- ▶ بهبود یادگیری دانش آموزان
- ▶ جلب مشارکت فعال معلمان
- ▶ یادگیری سازمانی
- ▶ گسترش و تغییر فرهنگ پژوهش
- ▶ تولید دانش

- ▶ تحقق اهداف آموزشی
- ▶ اصلاح ساختار آموزشی
- ▶ یادگیری حین عمل
- ▶ اصلاح باورها و فیلترهای ذهنی
- ▶ ایجاد تفکر واگرا
- ▶ افزایش همبستگی اجتماعی دبیران
- ▶ فرهنگ سازی
- ▶ افزایش سرمایه اجتماعی
- ▶ افزایش فرهنگ انتقادپذیری
- ▶ ارزشیابی آموزش (نه دبیر)
- ▶ ترویج تفکر انتقادی و تفکر سیستمی
- ▶ آموختن از تجارب یکدیگر
- ▶ اندیشه نسبت به نیازهای دانش آموزان
- ▶ ترویج همکاری گروهی
- ▶ آموزش به زیستن و کمک به بهداشت روانی یکدیگر
- ▶ تمرین اندیشه ورزی

مراحل درس پژوهی:

۱- تبیین - مسأله و انتخاب موضوع

تبیین این نکته که دانش آموزان در درک کدام مباحث و دروس مشکل دارند؟

-تدوین مسأله در مسیر یافتن راهکاری جدید برای انتقال یک مفهوم جدید در کلاس درس

-در این رابطه پیشنهاد می گردد از راهنمای سرگروه های آموزشی، دبیران مجرب و یا تحلیل اشتباهات

پرتکرار در ارزشیابی دانش آموزان هم بهره برد.

۲- برنامه - ریزی درس پژوهی

-تعیین اعضای گروه (گروه درس پژوهی می تواند حداقل ۴ و حداکثر ۶ نفر باشد و اعضای گروه

باید در دوره متوسطه اول و دوم)

- تشکیل نشست علمی تهیه و تدوین الگوی طرح درس (مبتنی بر روش های فعال و نوین تدریس)

-تعیین تاریخ تدریس و تقسیم وظایف و مسئولیت ها و نقش هر یک جهت جلسه تدریس (انتخاب

مدرس بر اساس شایستگی های تحصیلی)

-تهیه امکانات مورد نیاز برای مجری درس، زمان انجام، فیلمبردار، تعیین دبیر تیم و...

۳- جلسه تدریس اولیه (آموزش براساس - برنامه و طرح درس تنظیم شده)

— تعداد اعضای تیم ۴ تا حداکثر ۶ نفر

— هر دو تدریس توسط یک دبیر انجام پذیرد. (مگر بنابر ضرورتی که گروه تشخیص دهد و دلیل آن را توضیح دهد.)

— مدرس تیم درس پژوهی ابلاغ تدریس درس مربوطه را داشته باشند.

— تدریس مطابق با طرح درس تنظیمی باشد.

— قبل از تدریس چک لیست مشاهدات تهیه شود و توسط اعضای ناظر تیم پس از تدریس تکمیل گردد.

— استقرار اعضای گروه ترجیحا آخر کلاس (بنابر موقعیت، ساختار کلاس و سبک تدریس می تواند تغییر یابد به گونه ای که مزاحم تدریس دبیر یا تمرکز دانش آموزان نباشد.)

— فیلم درس پژوهی به اندازه یک تدریس واقعی باشد. (متناسب با محتوای موضوع تدریس بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه باشد. البته در صورت ضرورت تا ۶۰ دقیقه قابل پذیرش است. بدون برش، میکس و مونتاز)

۴- ارزشیابی - تدریس و آسیب شناسی طرح درس

-بحث و نقد معلم مجری طرح درس در مورد تدریس، طرح درس و برداشت خود از آن

-بحث و بررسی معلمان عضو گروه با دیدی انتقادی در باره طرح درس

-ثبت نقطه نظرات، جمع بندی و اصلاح آنها

تذکر:

در درس پژوهی تمرکز بر طرح درس است نه معلمی که آن را آموزش می دهد و در اجرای طرح درس به عنوان محصول گروه همه اعضاء فعالیت و در مورد نتیجه آن احساس مسئولیت می کنند. لذا معلم مجری توجیه گردد، که آن چه ارزیابی می گردد، طرح درس است. اما بدیهی است، معلمی باید انتخاب شود که دارای بالاترین توانمندی و قابلیت در گروه برای تدریس باشد تا بتواند طرح درس را به خوبی اجرا نماید. اجرای نادرست و پایین بودن قابلیت های معلم می تواند بهترین طرح درس را هم به چالش بکشد.

۵- آموزش - درس تجدید نظر شده

- در این گام طرح درس تجدید نظر شده، براساس اصلاحات تدریس می گردد، این تدریس باید تا حد امکان توسط همان معلم انجام گردد. در این مرحله اعضای شورای معلمان می توانند در تدریس حضور داشته باشند.

۶- ارزشیابی و بازاندیشی (جلسه ی نقد و ارزیابی تدریس دوم)

وضعیت یادگیری و فهم دانش آموزان بر اساس طرح درس اجرایی، در این گام بررسی می شود و در واقع تیم در پی آن است تا بداند تا چه اندازه خوب عمل کرده و به طور کلی تا چه حد اهداف تحقق یافته است. در این مرحله ممکن است از افرادی مانند معلمان مجرب، مؤلفان کتب درسی، اساتید دانشگاه، انجمن های علمی مرتبط با موضوع درس پژوهی دعوت به عمل آید یا همه اعضای شورای معلمان به همراه یک فرد متخصص خارج از مدرسه تدریس را نقد و بررسی و تغییراتی پیشنهاد می کنند.

مستندات درس پژوهی که باید به دبیرخانه ارسال شوند عبارت از: ۱- فیلم های تدریس اول و دوم، ۲- فیلم های جلسات انتخاب موضوع، طراحی و انتخاب طرح درس اول، نقد تدریس اول، طراحی و انتخاب طرح درس دوم، نقد تدریس دوم و جمع بندی ۳- گزارش درس پژوهی و پیوست ها (استفاده از پرینت رنگی و صحافی زرکوب فاقد امتیاز است). گزارش بر مبنای فصول شش گانه درس پژوهی تنظیم شود. گزارش گروه های درس پژوهی منتخب باید در محیط Word با قلم B nazanin و سایز ۱۴ در قالب cd و مجلد مکتوب)

فرایند اجرایی طرح درس پژوهی

این طرح زیر نظر دبیرخانه ناحیه و منطقه و دبیرخانه مرکزی استان انجام می گردد.

شرح وظایف کارگروه استانی:

- ۱- تشکیل جلسات راهبردی جهت تهیه بخشنامه فراخوان گزارشات درس پژوهی و فرمت نگارش (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش)
- ۲- اعلام بخشنامه های فراخوان به مناطق همراه با توصیه های اجرایی (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش و معاونت آموزش)
- ۳- جمع آوری اسامی رابطین هر منطقه و ناحیه و اعلام به گروه تحقیق و پژوهش
- ۴- ارتباط مستمر رابطین و پیگیری و پاسخ گویی به مشکلات و موارد خاص
- ۵- ارسال بخشنامه های مکمل (یادآوری وظایف رابطین پژوهش ، جمع آوری آثار، داوری و)...
- ۶- تهیه یک محتوای آموزشی منسجم جهت ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه تحقیق و پژوهش)
اعلام
- سایت یا وبلاگ ویژه اطلاع رسانی فرم ها و آموزش های غیرحضوری و نمونه گزارشات انجام شده در حد امکان تشکیل کمیته داوری و تهیه فرم داوری و ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه پژوهش)
- ۷- انجام داوری و اعلام نتایج (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
- ۸- ارائه گزارش مستند از فعالیت ها، صورت جلسات به تفکیک دبیرخانه ی ناحیه /منطقه

شرح دبیرخانه منطقه /ناحیه

این دبیرخانه متشکل از معاونین و کارشناسان آموزش ، کارشناسان و رابطین پژوهش و کمیته پژوهشی است

- ۱- دریافت شیوه نامه و اطلاع رسانی به همکاران
- ۲- تشویق و ترغیب پژوهشگران به شرکت گسترده
- ۳- الزام به طرح موضوع درجلسات مدیران و شورای معلمان در اسرع وقت
- ۴- همکاری و نظارت بر اجرای طرح های درس پژوهی
- ۵- پیش بینی جلسات شورای معلمان جهت استماع گزارش اجرای طرح های درس پژوهی
- ۶- گردآوری گزارش های درس پژوهی و انجام داوری اولیه در سطح منطقه
- ۷- ارسال آثار برگزیده به دبیرخانه استان همراه با جدول های تکمیل شده آماری

گستره اجرای برنامه:

مدیران، معاونان و معلمان همه دوره ها

برنامه زمانبندی درس پژوهی : زمان برنامه:

تا پایان آبان ماه ارسال دستورالعمل

تا پایان فروردین ۹۸ جمع آوری آثار در نواحی و مناطق

تا پایان اردیبهشت ۹۸ ارسال آثار از نواحی و مناطق به دبیرخانه شهرضا

تا پایان خرداد ۹۸ داوری آثار در سطح استان

تا پایان مرداد ۹۸ اعلام برگزیدگان به گروه تحقیق و پژوهش استان

تا پایان شهریور ۹۸ اعلام برگزیدگان استان

آذر ماه ۹۸ تقدیر از برگزیدگان

چگونگی تدوین گزارش کتبی در درس پژوهی جهت داوری:

► صفحه عنوان

► صفحه نام باری تعالی

► چکیده

► فهرست مطالب (تا اینجا شماره صفحه ندارد. باحروف باشد).

فصل اول: بیان مسئله (مقدمه: دلایل انتخاب موضوع و ورود به بحث

► ۲- توصیف وضع موجود (تعریف و تبیین مساله و توصیف چالش های موجود)

► ۳- پیشینه موضوع (سابقه موضوع، طرح درس ها و درس پژوهی های موجود

► ۴- ضرورت انجام این درس پژوهی

► ۵- تعیین اهداف کلی و جزئی (همان اهداف طرح درس)

► ۶- تعیین سوالات درس پژوهی

فصل دوم: برنامه ریزی و تنظیم طرح درس ۱

- ▶ ۱- طرح درس برگزیده برای تدریس ۱
- ▶ ۱- توصیف الگوی تدریس و دلایل انتخاب (بیان ویژگی های الگو و طرح درس)
- ▶ ۲- نحوی اجرای الگوی تدریس پیشنهادی
- ▶ ۳- چالش ها و راهکارها (چالش های فرا روی اعضاء و راهکارهای مقابله با آن
- ▶ ۴- زمان بندی نحوه اجرا
- ▶ ۵- روش گردآوری اطلاعات و نحوه تقسیم کار اعضاء
- ▶ ۶- ابزار و امکانات مورد نیاز

فصل سوم: اجرا و بازاندیشی ۱

- ▶ توصیف و گزارش مختصری از اجرا
- ▶ نقد و ارزیابی طرح درس و تدریس اول
- ▶ تحلیل داده های حاصل از تدریس اول
- ▶ نظر نهایی گروه درباره نحوه ی اجرا و طرح درس
- ▶ پاسخ به سوالات پژوهش (با اجرای اول چقدر به پاسخ رسیده ایم).

فصل چهارم: برنامه ریزی ۲

- ▶ همانند برنامه ریزی ۱ برای طرح درس دوم

فصل پنجم: اجرا و بازاندیشی ۲

- ▶ همانند باز اندیشی ۱ برای طرح درس دوم

فصل ششم: یافته های حاصل از درس پژوهی

- ▶ پاسخ به سوالات پژوهش
- ▶ جمع بندی نهایی گروه (شخص به شخص نظر بدهند).
- ▶ بیان محدودیت ها و مشکلات (کامل)

► پیشنهادات

► منابع و مآخذ

► پیوست ها و مستندات: شامل طرح درس ها، چک لیست های مشاهدات، ارزیابی ها ، صورت جلسات شورای گروه و شورای مدرسه، برگه حراست ،عکس ،فیلم و..

جدول شماره (۱)

مشخصات اعضای گروه درس پژوهی در آموزشگاه : ناحیه /منطقه:				
ردیف	نام و نام خانوادگی	کد پرسنلی	تحصیلات	تلفن تماس

جدول شماره (۲)

اطلاعات کلی تعداد شرکت کنندگان و آمار طرح های ارسالی درس پژوهی			
درس:	پایه:	مقطع:	ناحیه /منطقه:
تعداد دبیران شرکت کننده در کارگاه های آموزشی		تعداد دبیران شرکت کننده در طرح درس پژوهی	
زن	مرد:	زن:	مرد:

جدول شماره (۳)

عنوان طرح های برگزیده ارسال شده به دبیرخانه استانی درس پژوهی	
ردیف	عنوان طرح

نمون برگ ارزشیابی گزارش درس پژوهی								
نام و نام خانوادگی نماینده گروه :			تعداد اعضای گروه :		استان / شهرستان / منطقه :			
جذب ارزشیابی	ردیف	ملاک	گزینه ها					
			خیلی زیاد ۵	زیاد ۴	متوسط ۳	کم ۲	خیلی کم ۱	
مقدمه	۱	ارتباط عنوان با یکی از موضوعات درسی						
	۲	ارائه چکیده و فهرست مطالب						
مسئله	۳	مقدمه						
	۴	تعریف و تبیین مساله						
	۵	انتخاب مساله ای واقعی یا ارزش های پژوهشی						
	۶	توصیف چالش های موجود و تعیین وضعیت مطلوب						
	۷	بیان تحقیقات زمینه ای و پیشینه ی موضوع						
	۸	تعیین ضرورت و اهمیت موضوع						
	۹	تعیین اهداف درس پژوهی						
	۱۰	تعیین سوالات درس پژوهی						
	برنامه ریزی و ۲	۱۱	توصیف ویژگی های الگوی تدریس و دلایل انتخاب آن					
		۱۲	پیش بینی نحوه ی اجرای الگوی پیشنهادی					
۱۳		پیش بینی چالش های فرا روی گروه و راهکارهای گروه برای مقابله با آن ها						
۱۴		پیش بینی زمان بندی نحوه اجرا						
۱۵		پیش بینی نحوه تقسیم کار						
۱۶		پیش بینی ابزار و امکانات مورد نیاز گروه						
اجرا و بازاندیشی ۱	۱۷	چگونگی ارزشیابی اجرای طرح درس اول و ابزار گردآوری اطلاعات						
	۱۸	گزارش مختصری از اجرای اول						
	۱۹	نقد و ارزیابی طرح درس و تدریس اول						
	۲۰	تحلیل داده های حاصل از تدریس اول						
	۲۱	نظر نهایی گروه درباره نحوه اجرا و طرح درس						
	۲۲	پاسخ به سوالات پژوهش						

اجرا و بازاندیشی	۲۲	گزارش مختصری از اجرای دوم					
	۲۴	نقد و ارزیابی طرح درس و تدریس دوم					
	۲۵	تحلیل داده های حاصل از تدریس دوم					
	۲۶	نظر نهایی گروه درباره نحوه اجرا و طرح درس					
	۲۷	پاسخ به سوالات پژوهش					
نتایج و یافته ها	۲۸	یافته های حاصل از درس پژوهی					
	۲۹	پاسخ به سوالات پژوهش					
	۳۰	جمع بندی نهایی گروه					
	۳۱	بیان محدودیت ها					
	۳۲	پیشنهادهای					
مستندات	۳۳	منابع و مآخذ					
	۳۴	طرح درس ها					
	۳۵	صورت جلسات					
	۳۶	فیلم تدریس					
	۳۷	چک لیست ثبت مشاهدات					
گزارش درس پژوهی	۳۸	تنظیم گزارش از شیوه درست برخوردار است.					
	۳۹	آیین نگارش رعایت شده و عاری از اشتباهات تایپی است.					
	۴۰	می تواند به عنوان سند مفید آموزشی مورد استفاده دیگران قرار گیرد.					
جمع امتیاز							

امضاء و تاریخ :

نام و نام خانوادگی داور :

جمع کل امتیاز :



جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان

معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی

گروه تحقیق و پژوهش

فراخوان سومین دوره کارگروه توسعه تفکر و سواد رسانه ای

ویژه همه دوره های تحصیلی (همکاران آموزشی)

محل دبیرخانه

مدیریت آموزش و پرورش خمینی شهر

شماره تلفن: ۳۳۶۰۵۲۸۴

بخش علمی

برخورد هدفمند با رسانه از جمله دلایل بالارفتن سطح آگاهی در تمامی قشرهای جامعه به عنوان مخاطبین رسانه می باشد که می تواند منجر به ایجاد ارتباط دوسویه و مشارکت جویانه با رسانه ها از یک سو و تقویت ساختارهای دموکراتی جامعه در راستای مباحث نقد و مشارکت فعالانه در حوزه رسانه در بین شهروندان از سوی دیگر شود؛ برای ایجاد این ارتباط امروزه سواد رسانه ای مطرح است. سواد رسانه ای سوادى است که مخاطب به مدد آن می آموزد که در شرایط انبوه شدن پیام، چگونه پیام های مورد نیاز را جستجو کند و اهداف پیام را تشخیص دهد.

بنابراین آنچه در «سواد رسانه ای» می تواند مطرح باشد، آموزش مهارت های لازم برای برقراری ارتباطی متفکرانه و آگاهانه با رسانه ها و در عین حال به وجود آوردن نگاهی دقیق، نقاد و تحلیلی به پیام های رسانه ای (نوشتاری، دیداری و شنیداری) می باشد. علاوه بر آن سواد رسانه ای می تواند به مخاطبان رسانه ها بیاموزد که از حالت انفعالی و مصرفی خارج شده و به معادله متقابل و فعالانه ای وارد شوند که در نهایت به نفع خود آنان باشد. به دیگر سخن، سواد رسانه ای کمک می کند تا از سفره رسانه ها به گونه ای هوشمندانه و مفید بهره مند شد.

بنابراین این سواد، مجموعه مهارت هایی است که به مخاطب امکان می دهد تا علاوه بر درستی و خلق انواع پیام های ارتباطی به بازشناسی مالکیت، ثروت، انگیزه ها و ارزشهای نهفته در پیام ها دست یابد و با رویکردی انتقادی به تنظیم رژیم مصرف انواع پیام های ارتباطی (از تیشرت تا تلویزیون و از بیلبورد تا اینترنت) بپردازد.

از آنجا که آموزش و پرورش دارای جمعیت بالای دانش آموزی است و ارتباطی گسترده با خانواده ها دارد؛ از کلیدی ترین موقعیت در ارتقاء سواد رسانه ای برخوردار می باشد. بنابراین همکاری با آموزش و پرورش در زمینه های نیاز سنجی، کمک به بومی سازی و ارزیابی روش های سواد رسانه ای، پژوهش در زمینه رژیم مصرف رسانه ای دانش آموزان، ارتقاء سطح سواد رسانه ای دانش آموزان و معلمان از جمله برنامه هایی است که در آموزش و پرورش مورد اهمیت می باشد.

باتوجه به اهمیت، گروه تحقیق و پژوهش اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان با همکاری آموزش و پرورش خمینی شهر اقدام به تشکیل کارگروه توسعه تفکر و سواد رسانه ای نموده است.

اهداف کارگروه

- مشارکت فعال مدیران و معلمان در امر تغییر و بازسازی مداوم نظام آموزش و پرورش در راستای سند تحول بنیادی
- درک عمیق تر مدیران آموزشی از سواد رسانه ای و بکار گیری استراتژی های اثر بخش از رسانه ها در ارتقاء محیط آموزشی
- فرهنگ سازی استفاده مفید و موثر از رسانه ها در میان معلمان و همکاران آموزش و پرورش در راستای تحقق بخشی از اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با تقویت سه مولفه:

- افزایش دانش نظری تفکر انتقادی
- ارتقای مهارت عملی تجزیه و تحلیل پیام ها و مواجهه هدفمند و مبتنی بر نیاز با انواع رسانه ها و پیام ها
- تقویت و توانمند سازی تقویت پرسش آگاهانه براساس ۵ سوال کلیدی: چه کسی؟ چه می گوید؟ برای چه کسی؟ از چه کانالی؟ و چرا؟

فرایند اجرایی

الف) اعضای کارگروه منطقه/ناحیه

۱. مدیر / رئیس اداره (رئیس)
۲. معاون پژوهش (رئیس کارگروه)
۳. معاون آموزشی (ابتدایی و متوسطه)
۴. رابط تحقیقات (دبیر)
۵. کارشناسان مسئول آموزش دبستانی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه نظری، فنی و حرفه ای و کارودانش
۶. کارشناس گروه های آموزشی دوره های تحصیلی
۷. یک نفر از افراد متخصص با داشتن مدرک تحصیلی فوق لیسانس یا بالاتر که دارای تخصص و تجربه باشد به انتخاب مدیر اداره
۸. یکی از مدرسان میانی در زمینه توسعه تفکر سواد و تفکر رسانه ای

ب) شرح وظایف کارگروه استانی توسعه تفکر و سواد رسانه

۱. تشکیل جلسات راهبردی جهت تهیه بخشنامه فراخوان گزارشات فرمت نگارش (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش)
۲. اعلام بخشنامه های فراخوان به مناطق همراه با توصیه های اجرایی (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش و معاونت آموزشی)
۳. جمع آوری اسامی مدرسین میانی هر منطقه و ناحیه و اعلام به گروه تحقیق و پژوهش
۴. برگزاری دوره توجیهی رابطین و مدرسین میانی
۵. ارسال بخشنامه های مکمل (یادآوری وظایف رابطین پژوهش، جمع آوری آثار، داوری و ...)
۶. تهیه یک محتوای آموزشی منسجم جهت ارسال به مناطق (با هماهنگی و تایید گروه تحقیق و پژوهش)
۷. انجام داوری و اعلام نتایج (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
۸. دریافت گزارش مستند از فعالیتهای صورت جلسات به تفکیک دبیرخانه ی ناحیه / منطقه
۹. رتبه بندی مناطق و نواحی براساس درصد مشارکت

ج) شرح وظایف کار گروه توسعه تفکر و سواد رسانه در منطقه / ناحیه

این دبیرخانه متشکل از معاونین و کارشناسان آموزش، کارشناسان و رابطین پژوهش و کمیته پژوهشی است.

۱. دریافت شیوه نامه و اطلاع رسانی مناسب به همکاران
۲. معرفی مدرس میانی به دبیرخانه مرکزی و فراهم آوردن شرایط شرکت در دوره
۳. برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی و نشست های توجیهی توسعه تفکر و سواد رسانه ای با همکاری مدرس میانی منطقه و ارسال گزارش به دبیرخانه مرکزی
۴. تشویق و ترغیب پژوهشگران به شرکت گسترده
۵. الزام به طرح موضوع در جلسات مدیران و شورای معلمان در اسرع وقت
۶. پیش بینی جلسات شورای معلمان جهت استماع گزارش اجرای طرح و مواد اجرایی
۷. گردآوری گزارش های مربوط به فراخوان ها و انجام داوری اولیه در سطح منطقه
۸. ارسال آثار برگزیده به دبیرخانه استان همراه با جدول تکمیل شده آماری

د) وظایف مدیر مدرسه

- دریافت شیوه نامه و اطلاع رسانی مناسب به کارکنان آموزشی و اداری مدرسه
- طرح موضوع در شورای معلمان و کمیته پژوهشی در اولین فرصت و تبادل نظر پیرامون چگونگی اجرای بهینه شیوه نامه
- تشویق و ترغیب همکاران به شرکت در فراخوان توسعه تفکر و سواد رسانه
- همکاری بر اجرای طرح های توسعه تفکر و سواد رسانه ای در دست اجرا توسط کارکنان آموزشی و اداری مدرسه
- گردآوری گزارش های طرح های توسعه تفکر و سواد رسانه ای و ارسال به کارگروه های منطقه یا ناحیه طبق برنامه تعیین شده

گستره اجرایی

بخش اول: کارشناسان پژوهش و رابطین و مدرسین میانی

بخش دوم: همکاران اداری و آموزشی (معلمان ابتدایی، دبیران متوسطه، هنرآموزان تمامی پایه های دوره های تحصیلی استان)

چگونگی تدوین گزارش کتبی توسعه تفکر و سواد رسانه ای جهت داوری

گزارش های ارسالی بر اساس استاندارد هر مورد تدوین و نکات ذیل در نظر گرفته شود:

۱. قلم B نازنین ۱۴ برای متن و قلم تیترا ۱۴ برای عناوین اصلی استفاده گردد.
۲. حاشیه های بالا، چپ و پایین ۲ سانتیمتر و حاشیه راست ۳ سانتیمتر تنظیم شود.
۳. فایل گزارش در لوح فشرده WORD و PDF ارسال و ضمایم (مستندات لازم) صورت گیرد.
۴. مقاله .../ حداکثر در ۲۵ صفحه ارائه شود.
۵. نسخه چاپ شده حتما بصورت صحافی (فتر سیمی) ارسال گردد.

۶. نمایه مقاله/... با توجه به قالب نمایه به همراه فایل عکس پرسنلی نویسنده در cd جداگانه ارسال گردد.
۷. جلد مقاله/... (صفحه اول) را براساس نمون برگ شماره ۱ شیوه نامه طراحی نمایید.
۸. براساس نوع پژوهش (مقاله نویسی- تدوین محتوا- طرح پژوهشی) دو نسخه از نمون برگ ارزیابی را در پایان نسخه چاپ شده الحاق نمایید.
۹. در صورت فعالیت گروهی (هر گروه حداکثر ۲ نفر)؛ کلیه افراد گروه به یک اندازه بر چگونگی انجام طرح/ مقاله اشراف داشته و قادر به تشریح چگونگی انجام آن باشند. همچنین نمون برگ شماره ۲ را بعد از نمون برگ شماره ۱ در نسخه چاپی الحاق نمایند.
۱۰. ارجاعات داخل متن و پایان متن بایستی براساس الگوی APA (راهنمای ب) باشد.
۱۱. کلیه مشخصات پژوهشگر با مائیک مخصوص روی لوح فشرده درج شود.
۱۲. هر فرد فقط یک گزارش به دبیرخانه توسعه تفکر و سواد رسانه ای تحویل نماید و از طرح ها و مقالات تکراری خودداری شود.
۱۳. غیر تکراری بودن، تنوع و به روز بودن منابع علمی به ویژه استفاده از مجلات معتبر علمی از امتیازات محسوب می شود.
۱۴. پژوهشگرانی که دارای سابقه علمی پژوهشی هستند می توانند نمون برگ شماره ۳ را تکمیل و بعد از نمون برگ شماره ۲ قرار دهند.
۱۵. مقالات ارسالی مسترد نخواهد شد؛ لذا یک نسخه از آن را نزد خود نگهدارید.

عناوین فراخوان کارگروه:

همکاران (معلمان ابتدایی، دبیران متوسطه، هنرآموزان تمامی پایه های دوره های تحصیلی استان و کلیه همکاران اداری و آموزشی) محترم علاوه بر شرکت در دوره، می توانند پژوهش های خود را در سه بخش به صورت ذیل اقدام نمایند:

۱) ارائه مقاله در یکی از محور های ذیل:

- بررسی و تحلیل انتقادی و ارزیابی رسانه ها در بافت اجتماعی، مدرسه، کلاس درس و ارائه راهکارهای علمی
- بررسی نقش سواد رسانه ای در توسعه مدرسه و افزایش سطح تفکر و سواد رسانه ای معلمان و دانش آموزان
- بررسی تفکر انتقادی و خلاق بر توسعه سواد رسانه ای در جامعه، مدرسه و خانواده
- بررسی سواد رسانه و تفکر انتقادی و رابطه آن با خلاقیت و مهارت های فراشناختی معلمان، دانش آموزان و والدین
- بررسی پیامدهای جامعه شناختی سواد رسانه ای در مدارس

۲) تدوین محتوا در پایه های مورد نظر با توجه به اهداف تفکر و سواد رسانه ای

به اطلاع می رساند آموزش «سواد رسانه ای» در برنامه درسی "تفکر و پژوهش پایه ششم"، "تفکر و سبک زندگی پایه هفتم"، "تفکر و سبک زندگی و مطالعات اجتماعی پایه هشتم" و در برنامه درس "زبان انگلیسی پایه نهم" برگزار می گردد. همچنین به طور تخصصی در برنامه درسی "تفکر و سواد رسانه ای پایه دهم" تدریس می گردد.

نکته:

■ جهت تدوین محتوای یک درس می توانید به کتاب راهنمای تدریس دروس ذکر شده

مراجعه نمایید. (برای نمونه کتاب پایه ششم: چکیده، مقدمه، بیان مساله، طرح فعالیت، انتظارات عملکردی، فرایند اجرای فعالیت، طرح نظرات در کلاس، انجام فعالیت کتاب کار، فعالیت های تکمیلی، توصیه های اجرایی، فعالیت های کتاب کار، اهداف انتخاب فعالیت، معیارهای انتخاب فیلم / داستان، خلاصه کوتاهی از فیلم / داستان، فهرست منابع، پیوست ها).

۳) ارائه راهکار در قالب یک طرح پژوهش در یکی از محور های ذیل:

- بهترین شیوه های مدیریت استفاده از فضای مجازی کدام است؟
- چگونه به جای یک مخاطب منفعل بودن مخاطب فعال رسانه ای باشیم؟
- چگونه بفهمیم که مورد عملیات روانی قرار گرفته ایم؟
- چگونه به لایه های زیرین محتواهای رسانه ای دست پیدا کنیم؟
- چطور شبکه های اجتماعی خود را کنترل کنیم؟

نکته:

❖ جهت نوشتن یک طرح پژوهشی به راهنمای الف (شیوه نگارش طرح پژوهشی) مراجعه نمایید.

جدول زمانبندی

پروژه	زمان	مسئول
۱. ارسال فراخوان و اطلاع رسانی به کل مناطق و نواحی	آبان ۹۷	گروه تحقیق و پژوهش
۲. برگزاری کارگاه و دوره های آموزشی (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش)	دی، بهمن، اسفند ۹۷	کارشناسی نواحی و مناطق
۳. جمع آوری و دریافت آثار (به همراه نمایه) در مناطق و نواحی	پایان خرداد ۹۸	کارشناسی نواحی و مناطق
۴. داوری آثار و اعلام نتایج به کارگروه استانی	تا پایان نیمه اول تیرماه ۹۸	کارشناسی نواحی و مناطق
۵. ارزیابی و داوری استانی آثار	پایان مرداد ماه ۹۸	کارگروه استانی
۶. اعلام نتایج و معرفی برگزیدگان استانی به گروه تحقیق و پژوهش استان	تأپایان شهریورماه ۹۸	کارگروه استانی با نظارت گروه تحقیق و پژوهش
۷. ارسال نمایه آثار به گروه تحقیق و پژوهش استان	پایان مهر ماه ۹۸	کارگروه استانی
۹. تقدیر از برگزیدگان استانی	آذرماه ۹۸	گروه تحقیق و پژوهش استان

فرم های پیوست

نمون برگ ۲: مشخصات اعضاگروه

مشخصات اعضای گروه توسعه تفکر و سواد رسانه ای در آموزشگاه : ناحیه / منطقه:		
محل عکس نویسنده همکار		نام و نام خانوادگی
		کد پرسنلی
		تحصیلات
		پست سازمانی
		شماره همراه
		تلفن تماس مدرسه

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان

اداره آموزش و پرورش شهرستان خمینی شهر

کارگروه توسعه تفکر و سواد رسانه

نمون برگ شماره ۱

عنوان :	
عکس نویسنده اول	

نام و نام خانوادگی مولف:	
پست سازمانی:	
رشته تحصیلی:	
آخرین مدرک تحصیلی:	
دوره تحصیلی:	
محل خدمت:	
شماره پرسنلی:	
شماره همراه:	
نوع پژوهش:	مقاله <input type="checkbox"/> طرح پژوهشی <input type="checkbox"/> تدوین محتوا <input type="checkbox"/>

نمون برگ شماره ۳

۱- سوابق تحصیلی

درجه تحصیلی	نام دانشگاه	رشته تحصیلی	گرایش	کشور/شهر	سال اخذ مدرک
لیسانس					
فوق لیسانس					
دکتری					

۱- سوابق شغلی:

ردیف	سازمان محل خدمت	سمت و نوع کار	تاریخ شروع	تاریخ خاتمه	شهر/ناحیه/منطقه

۳ - سوابق پژوهشی و آثار علمی مسئول تحقیق:

الف) پروژه های پژوهشی (خاتمه یافته و در دست اجرا):

ردیف	عنوان	کارفرما	از تاریخ	تا تاریخ	سمت در اجرای پروژه	مبلغ پروژه

(ب) تالیف و ترجمه کتاب:

ردیف	عنوان	ردیف	ناشر	تعداد چاپ	تاریخ آخرین انتشار	همکاران

(ج) تالیف و ترجمه مقاله:

ردیف	عنوان	ردیف	عنوان مجله	شماره مجله	تاریخ انتشار	همکاران

۱- سوابق علمی و پژوهشی همکاران تیم تحقیق:

ردیف	نام و نام خانوادگی	عنوان پروژه ، تالیف / ترجمه کتاب و مقاله	تاریخ اجرا / انتشار	ملاحظات

راهنمای الف (شیوه نگارش طرح تحقیقاتی)

طرح تحقیق، مهمترین بخش یک کار تحقیقی و پژوهشی است؛ طرح تحقیق (proposal) اصل تحقیق نیست بلکه طرح اولیه و پیشنهادی تحقیق است. پژوهشگری که قصد تحقیق دارد ابتدا باید برای پژوهش مورد نظر خود طرح تحقیق بنویسد که در واقع راهنمای محقق برای عملیاتی کردن و اجرای تحقیق است.

۱. موضوع تحقیق

عنوان دقیق طرح – کلید واژه ها

۲. چکیده طرح پیشنهادی

شامل خلاصه طرح، روش تحقیق و نتایج کاربردی

۳. شرح مساله

بیان مساله و ضرورت اجرای طرح

۴. اهداف

توضیح دهید که از انجام تحقیق چه هدفی دارید و به چه نتایجی می رسید. (اهداف کلی، جزئی و ویژه)

۵. فرضیه ها و سوالات تحقیق، متغیرهای تحقیق

منظور سوالاتی است که نتایج کاربردی طرح به دنبال پاسخگویی به آنهاست

۶. جنبه کاربردی طرح برای آموزش و پرورش

نتایج مورد انتظار از اجرای تحقیق و ارائه راهکار

۷. مرور تحقیقات مرتبط

مختصراً توضیح دهید پیش از این چه تحقیقاتی در این زمینه انجام شده است و ایرادها و اشتباهات آنها چه بوده و چگونه شما سعی در رفع آنها دارید.

۸. روش و ابزار تحقیق

از چه شیوه و ابزاری برای انجام این تحقیق استفاده خواهید کرد.

۹. جامعه و نمونه آماری، روش نمونه گیری، روش گردآوری اطلاعات

۱۰. قلمرو زمانی و مکانی تحقیق

مدت زمان لازم برای به اتمام رساندن مراحل مختلف تحقیق خود و توصیف محیط پژوهش و علت انتخاب آن ذکر کنید.

۱۱. مشکلات اجرایی انجام طرح

۱۲. منابع

فهرستی از منابعی که از آن ها استفاده نمودید را به ترتیب حروف الفباء ذکر کنید.

راهنمای ب (نحوه ارجاعات درون متنی و پایان متنی با الگوی APA)

۱- کتاب تألیفی با یک نویسنده:

نام خانوادگی مؤلف، نام (سال انتشار کتاب). **عنوان کتاب** (ایتالیک). شماره چاپ، نام شهر: ناشر.

مثال: سمیعی، احمد (۱۳۶۹). **آیین نگارش**. چاپ سوم، تهران: نشر دوران.

۲- کتاب تألیفی با دو نویسنده:

مثال: شریفی، حسن پاشا و شریفی، نسترن (۱۳۸۳). **روش‌های تحقیق در علوم رفتاری**. چاپ اول، تهران: انتشارات سخن.

بعضی صاحب نظران معتقدند که ذکر نام سه نویسنده‌ی اول کافی است و بعد از آن باید «و همکاران» نوشته شود.

۳- کتاب ترجمه:

نام خانوادگی مؤلف، نام کوچک (سال انتشار اثر اصلی). **عنوان کتاب** (ایتالیک). نام کوچک و نام خانوادگی مترجم (سال انتشار ترجمه

کتاب)، شهر: ناشر.

مثال: گلاس، جین و استنلی، جولین (۱۹۷۰). **روش‌های آماری در تعلیم و تربیت و روانشناسی**. ترجمه‌ی مهتاش استفندیاری و

جمال عابدی (۱۳۶۸)، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

۴- پایان نامه:

نام خانوادگی، نام نویسنده (سال). **عنوان پایان نامه** (ایتالیک). نام دانشگاه محل دفاع. نام دانشکده محل دفاع.

مثال: حسینی خواه، علی (۱۳۸۵). **بررسی رابطه و ویژگی‌های دوره‌های ضمن خدمت با اثر بخشی آن‌ها از نظر مدیران سازمان**

جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.

۵- مجله:

نام خانودگی، نام (سال). **عنوان مقاله** (ایتالیک). نام فصلنامه یا مجله، دوره (شماره): ص - ص.

مثال: رضویه، اصغر (۱۳۶۵). **پژوهش‌های علی- مقایسه‌ای و کاربرد آن در علوم رفتاری**. مجله‌ی علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه

شیراز، ۱۱ (۲): ۳۶-۵۲.

۶- منبع نویسی آثاری که توسط سازمان‌ها یا نهادها منتشر شده‌اند.

مثال: معاونت مطالعات و تحقیقات سازمان ملی جوانان (۱۳۸۷). **جوانان، روابط خانوادگی و نسلی**. تهران: انتشارات سازمان ملی

جوانان.

۷- منابع الکترونیکی: نام خانوادگی، نام نویسنده سال انتشار (داخل پرانتز)، عنوان مقاله (ایتالیک)، تاریخ دقیق دسترسی به مقاله

در اینترنت، آدرس اینترنتی.

۸- ارجاع درون متنی

الف: نقل قول مستقیم

(نام خانوادگی مؤلف، سال) مثال: (بازرگان، ۱۳۸۶)

ب: نقل قول غیر مستقیم

(نام خانوادگی نویسنده اول، تاریخ به نقل از نویسنده دوم، تاریخ)

مثال: (لاورنس و براون ۲۰۰۲ به نقل از سلیمانوندی، ۱۳۸۶)

اداره آموزش و پرورش خمینی شهر
دبیرخانه استانی توسعه تفکر و سواد رسانه ای
نمون برگ داوری مقالات - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

عنوان مقاله:												
نام و نام خانوادگی: کد پرسنلی:				دوره تحصیلی		محل خدمت		تلفن همراه		مقطع و رشته تحصیلی		
شاخص	بخش های مقاله	ردیف	معیار ارزیابی مقاله	گزینه ها							امتیاز	
				اصلا	خیلی کم	کم	۳ متوسط	۴ زیاد	زیاد	خیلی		فراوان
ساختاری	مشخصات	۱	مشخصات کامل اثر و صاحب اثر (روکش اثر)								۱	
	عنوان	۲	درجه نوآوری عنوان و تناسب موضوع مقاله مطلوب می باشد.								۲	
	چکیده	۳	خلاصه جامعی از پیشینه، روش تحقیق، یافته ها و نتیجه گیری با افعال گذشته ارائه شده است.								۲	
	منابع و مآخذ	۴	اعتبار، کمیت، کیفیت و روز آمد منابع مورد استفاده و ارجاعات درون متن و مستند سازی مطلوب است.								۳	
		۵	منابع و مآخذ علمی به طور دقیق بیان شده است.								۲	
ساختاری / محتوایی	بیان مسئله	۶	مختصری از مستند کلیات تحقیق(معرفی موضوع، اهمیت مقاله و روش تحقیق باافعال آینده)ارائه شده است.								۳	
		۷	اهداف به وضوح بیان شده است.								۲	
	ادبیات تحقیق	۸	موضوع مقاله بر مبنای ادبیات تحقیق (مبانی تئوری و تجربی)به چندین عنوان فرعی متناسب، جذاب و مستند با رعایت قواعد محتوایی، تقسیم شده است.								۳	
	روش تحقیق	۹	از ابزار،مقیاس اندازه گیری، روش جمع آوری داده ها و شواهد علمی(پرسشنامه، مصاحبه یا سایر آزمونها)استفاده شده است.								۳	
	یافته های تحقیق	۱۰	بیان یافته ها،نوآوری مقاله در قالب جدول، نمودار، شکل، تصویر، فرمول، جملات زیبا، روان ودقیق و بدون بزرگ نمایی پرداخته است.								۲	
		۱۱	از روش ها و آزمون های آماری جهت بررسی نتایج و تحلیل کیفی داده ها استفاده شده است.								۳	
		۱۲	پیشنهادهات علمی بیان شده است.								۲	

	بحث و نتیجه گیری	۱۳	محدودیت ها بیان شده است.							۲							
		۱۴	بیان دقیق نتایج و اعتبار یابی یافته های پژوهش با استفاده از منابع							۳							
	آیین نگارشی	۱۵	در تدوین مقاله، شیوه و آیین نگارش (روانی، شیوایی، اصطلاحات علمی، توالی سازماندهی، ویراستاری فنی و ادبی) رعایت شده است.							۲							
		۱۶	جنبه های ساختاری، محتوایی و نگارشی مقاله، حجم مطالب، تعدد صفحات رعایت شده است.							۲							
ام ت ی از																	

امضا و تاریخ:

نام و نام خانوادگی داور:

اداره آموزش و پرورش خمینی شهر
دبیرخانه استانی توسعه تفکر و سواد رسانه ای
نمون برگ دآوری با موضوع تدوین محتوا - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

عنوان فعالیت:										
نام خانوادگی :				تلفن همراه:		مقطع و رشته تحصیلی:				
پرسنلی:				محل خدمت:		دوره تحصیلی:				
شاخ ص	بخش	ردیف	معیار ارزیابی فعالیت					گزینه ها	ضرب	امتیاز
			اصلا	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد			
ساخت ار	عنوان	۱	برگرفته از فعالیت اصلی مثل فیلم یا داستان می باشد و موجب ایجاد انگیزه در مخاطب می شود.							۴
	مضمون فعالیت	۲	با توجه به مفهوم فعالیت و هماهنگی با اهداف فعالیت و اهداف تفکر و پژوهش انتخاب شده است.							۲
	صلاحیت ها	۳	صلاحیت های مورد نظر در این فعالیت از صلاحیت ها و مهارت های اساسی در تفکر و پژوهش می باشد.							۲
		۴	مهارت ها به طور دقیق انتخاب شده است.							۲
	زمان	۵	مطابق زمان آموزش یک جلسه در مقطع مورد نظر و متناسب با فعالیت در نظر گرفته شده است.							۲
	هدف	۶	علاوه بر هدف کلی تفکر و پژوهش، یک بند کلی به همراه فعالیت های یاددهی یادگیری فعالیت مورد نظر به صورت ضمنی توضیح داده شده است.							۲
	انتظارات عملکردی	۷	یک یا چند انتظار زیرعنوان انتظارات عملکردی خاص و مشترک طبق فعالیت انتخاب شده است.							۲
	مواد و وسایل آموزشی	۸	مواد و وسایل آموزشی مورد استفاده در فعالیت نام برده شده است.							۲
		۹	سوالات و طراحی برگه مربوط به کتاب کار مطابق با فعالیت و خلاقانه بوده؛ و فعالیت در خانه نیز در نظر گرفته شده است.							۲

فرایند اجرا	۱۰	روند اجرای فعالیت به منظور مشارکت موثر دانش آموزان در فرایند یادگیری در طراحی فعالیت شرح داده شده است.							۳
	۱۱	سوالات مورد نظر در طراحی روند یادگیری منطبق با روند فعالیت طرح شده است.							۲
	۱۲	فعالیت های تکمیلی توسعه ای و خلاق برای تقویت و تثبیت آموخته ها در نظر گرفته شده است.							۲
نگارش	آیین نگارش	۱۳	در تدوین محتوا شیوه و آیین نگارش(روانی، شیوایی، اصطلاحات علمی، توالی سازماندهی، ویراستاری فنی و ادبی)رعایت شده است.						۲
محتوا	تناسب فرهنگی	۱۴	از نظر زمان، با فرهنگ بومی متناسب باشد.						۲
	قابلیت کاربردی	۱۵	مضمون، موضوع و ماجرای اصلی فیلم قابلیت کاربری آموزشی مورد نظر و فلسفیدن را داشته باشد.						۳
	قابلیت طبقه بندی	۱۶	برخی موضوعات قابلیت طبقه بندی داشته باشد.محتوای فیلم/ داستان دانش آموز را به انطباق الگوهای اخذ شده از یک موقعیت به موقعیت های دیگر قادر سازد.						۳
		۱۷	محتوا دارای دو موقعیت باشد تا امکان بررسی شباهت ها و تفاوت ها و تشخیص رابطه ها را به دانش آموزان بدهد.						۲
		۱۸	محتوای فیلم/ داستان انتخابی دارای موقعیت هایی برای قضاوت ارزشی دانش آموز باشد،سبب ایجاد انگیزه و تفکر در دانش آموزان شود.						۳
مجموع امتیازات:									

امضا و تاریخ :

نام و نام خانوادگی داور:

بسمه تعالی

اداره آموزش و پرورش خمینی شهر

دبیرخانه استانی توسعه تفکر و سواد رسانه ای

نمون برگ داوری طرح های تحقیقاتی ۹۷-۹۸

عنوان طرح:	
نام خانوادگی :	پرسنلی:
محل خدمت:	مقطع و رشته تحصیلی:
تلفن همراه:	
دوره تحصیلی:	
<p>۱. خلاصه طرح:</p> <p>الف - عنوان فارسی طرح مناسب می باشد ؟ <input type="checkbox"/> کاملاً <input type="checkbox"/> تا حدی <input type="checkbox"/> کم <input type="checkbox"/> اصلاً <input type="checkbox"/></p> <p>عنوان پیشنهادی فارسی :</p> <p>.....</p> <p>ب- مشخصات کامل اثر و صاحب اثر طبق شیوه نامه (فرم شماره ۴): <input type="checkbox"/> کاملاً <input type="checkbox"/> تا حدی <input type="checkbox"/> کم <input type="checkbox"/> اصلاً <input type="checkbox"/></p> <p>پ - خلاصه بیان مسئله و اهمیت موضوع: <input type="checkbox"/> رسا است <input type="checkbox"/> نسبتاً رسا است <input type="checkbox"/> نارسا است</p> <p>ت - اهداف کلی طرح: <input type="checkbox"/> رسا است <input type="checkbox"/> نسبتاً رسا است <input type="checkbox"/> نارسا است</p> <p>ج - خلاصه روش اجرا (متد مطالعه، جمعیت مورد مطالعه، نحوه دسترسی به اطلاعات و شیوه جمع آوری و متد تحلیل داده ها و قابلیت اعتماد یافته ها)</p> <p><input type="checkbox"/> رسا است <input type="checkbox"/> نسبتاً رسا است <input type="checkbox"/> نارسا است</p>	

۲. مقدمه و معرفی طرح (بیان مسئله):			
الف - معرفی موضوع:	رسا است	نسبتا رسا است	نارسا است
ب - ضرورت انجام طرح:	رسا است	نسبتا رسا است	نارسا است
پ - انسجام مناسب در بیان مسأله و همگرایی مباحث آن وجود دارد؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
۳. بررسی متون:			
الف- مرتبط با اهداف طرح و کامل است	مرتبط با اهداف طرح است ولی کامل نیست	نیاز به منابع بیشتری دارد	
ب- به روز بودن متون بررسی شده:	به روز هستند	منابع جدیدتر باید اضافه شوند	
در صورت لزوم ، لطفاً نظرات اصلاحی و تکمیلی خود در مورد بررسی متون را مرقوم فرمایید.			
۴. اهداف:			
- اهداف کلی با عنوان طرح همخوانی دارد؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
- اهداف جزئی/ ویژه با عنوان طرح همخوانی دارد؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
۵. فرضیه ها با اهداف طرح همخوانی دارد؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
-سوالات و متغیر با اهداف و فرضیات طرح همخوانی دارد؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
۵. چگونگی اجرای طرح:			
الف - آیا روش مناسبی برای پاسخگویی به سوال پژوهش انتخاب شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
ب - آیا جامعه آماری مورد مطالعه درست طراحی شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
پ - آیا مشارکت کنندگان در مطالعه، متناسب با هدف و سوال پژوهش انتخاب شده اند ؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
ت - آیا روش اجرای طرح به طور کامل و واضح ارائه شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
ث - آیا شیوه جمع آوری اطلاعات به وضوح و با جزئیات کامل بیان شده است ؟			
کاملا	تاحدی	کم	
ج - آیا شیوه ی جمع آوری اطلاعات متناسب با هدف مطالعه انتخاب شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	
چ - آیا به اعتبار محقق جهت جمع آوری داده ها اشاره ای شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
ح- آیا در مورد تحلیل داده ها توضیحات کافی ارائه شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
۶. آیا درمورد قلمرو زمانی و مکانی طرح به حد کفایت توضیح داده شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
۷. فهرست منابع:			
الف - آیا کلیه منابع ذکرشده در قسمت منابع و مآخذ در متن طرح مورد استفاده قرار گرفته‌اند؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
ب - آیا منابع مورد استفاده مرتبط (کافی و به روز) می‌باشند؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا
ج - آیا از منابع فارسی و انگلیسی (مطالعات داخلی و خارجی) به طور متناسب استفاده شده است؟			
کاملا	تاحدی	کم	اصلا

۸. ارزیابی کلی ماهیت طرح :

از آنجایی که تنها هدف تحقیقات کاربردی، افزودن به بدنه دانش است، آیا تحقیق حاضر، این هدف را محقق می کند؟

کاملاً ☐ تاحدی ☐ کم ☐ اصلاً ☐

۹. به نظر شما طرح پیشنهادی :

قابلیت اجرا دارد ☐ قابلیت اجرا ندارد ☐

با انجام اصلاحات جزئی قابلیت اجرا دارد ☐ با انجام اصلاحات کلی قابلیت اجرا دارد ☐

- نتایج مورد انتظار از اجرای طرح به طور کامل بیان شده است؟

کاملاً ☐ تاحدی ☐ کم ☐ اصلاً ☐

- راهکار مناسبی جهت اجرای طرح ارائه شده است؟

کاملاً ☐ تاحدی ☐ کم ☐ اصلاً ☐

- مشکلات اجرایی انجام طرح به طور شفاف بیان شده است؟

کاملاً ☐ تاحدی ☐ کم ☐ اصلاً ☐

امتیاز:

امضا و تاریخ:

نام و نام خانوادگی داور:

توضیحات:			
۵ امتیاز	۲/۵ امتیاز	۱ امتیاز	صفر امتیاز
کاملاً-رسا است - قابلیت اجرا دارد- به روز هستند	نسبتاً رسا است- منابع جدیدتر باید اضافه شود- مرتبط با اهداف طرح است ولی کامل نیست - با انجام اصلاحات جزئی قابلیت اجرا دارد. تاحدی	با انجام اصلاحات کلی قابلیت اجرا دارد- کم	نارسا است- اصلاً- قابلیت اجرا ندارد- نیاز به منابع بیشتری دارد.



جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی
گروه تحقیق و پژوهش

فراخوان استانی سومین دوره تدریس مبتنی بر پژوهش

ویژه همه دوره های تحصیلی (همکاران آموزشی)

کارگروه استانی
مستقر در اداره آموزش و پرورش نجف آباد
شماره تلفن: ۴۲۶۲۷۳۳۴

کارگروه تدریس پژوهش محور

امروزه دانش‌آموزان و معلمان برای مواجهه با این تحولات روزافزون ناگزیر به فراگیری مهارت‌های مطالعاتی و پژوهشی می‌باشند، لازمه این بستر تغییر رویکرد نظام آموزشی از تدریس سنتی به سمت نظام تدریس پژوهش محور است. زیرا این فرایند اگر به صورت یک ساختاریافته و منسجم جایگزین نظام آموزشی حافظه محور گردد، ضمن ایجاد پیوستگی و اجماع در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و اثربخشی، حرکت به سوی استفاده از روشهای آموزشی فعال و پژوهش محور را در مراکز تعلیم و تربیت کشور فراهم می‌آورد. همچنین تولید و عرضه محتوا، طرح درس و الگوی آموزشی در این نظام می‌تواند به عنوان نوآوری و شکوفایی در ساختار آموزشی موجبات ایجاد رابطه‌ای منطقی بین آموزش و پژوهش را مهیا گرداند.

نظام پژوهش محور، سامانه‌ای آموزشی است که در آن آموزش در فرآیند پژوهش و تجربه علمی و با غایت پروراندن خلاقیت و استعداد دانش‌پژوه صورت می‌بندد که فرآورده آن نیروی علمی بالفعل دارای قوت نظری و مهارت پژوهشی است.

تدریس پژوهش محور، یکی از الگوهای فعال و فرایند محور آموزش است که بر پایه سؤالات چالش برانگیز و موقعیت‌های مبهم استوار است و به دانش‌آموز فرصت داده می‌شود تا طراحی و تصمیم‌گیری نموده و مسئله را حل نماید. در این شیوه علاوه بر شنیدن، مؤلفه‌های مهمی همچون مشاهده، پرسش، تفکر، کاوشگری، آزمایش، و استدلال مورد توجه قرار می‌گیرد تا فراگیران از همان ابتدای تحصیل به توانمندی تفسیر و قضاوت و نظریه پردازی مجهز شوند در این شیوه، موضوعات درسی از سوی معلم یا دانش‌آموز به صورت یک موقعیت مبهم یا مسأله مطرح می‌گردند و کشف مفاهیم و راه حل‌های عملی برای مشکلات عینی، به صورت گروهی یا فردی به عهده دانش‌آموزان است. در این شیوه به دانش‌آموز آزادی و فرصت تصمیم‌گیری داده می‌شود تا نحوه یادگیری را تمرین کند. در چنین رویکردی به جای نتیجه، تأکید بر فرآیند یادگیری است و فرآیند یادگیری شامل کسب مهارت‌های عملکردی از قبیل مشاهده، جمع‌آوری اطلاعات، تفکر و استدلال است. آموزش پژوهش محور صرفاً یک روش تدریس نیست بلکه استراتژی نوینی جهت آموزش روش یادگیری به دانش‌آموز است. در آموزش پژوهش محور، معلم نیز همگام با دانش‌آموزان در جستجوی پاسخ است و وسایل و امکانات را فراهم می‌نماید و گام به گام مراحل مختلف کاوشگری را تا رسیدن به نتایج و اهداف تعیین شده هدایت و کنترل می‌نماید. در این شیوه تأکید بر چگونگی حل مسئله، نه پاسخ مسئله است.

اهداف کاربردی

- بهره‌گیری از روش‌ها تدریس نوین و فرانونین در آموزش و پژوهش - استفاده از محصول تحقیقات به عنوان منابع

درسی

- آموزش و ترویج روش‌های تدریس مبتنی بر پژوهش

فرایند علمی تدریس پژوهش محور

در مدل تدریس پژوهش محور، یادگیری یک فرآیند زنجیره ای است که از پنج مرحله تشکیل شده است:

(۱) مرحله اتصال

در این مرحله، معلم با در نظر گرفتن اهداف واحد یادگیری (در سه بعد مفاهیم، مهارت‌ها و نگرش‌ها) سعی می‌کند با ساختار ذهنی بچه‌ها در مورد موضوع درس آشنا شود. مثلاً، می‌تواند با ارائه یک نمایش عروسکی یا کارتون مفهومی^۲ زمینه‌ای فراهم کند که ایده‌های گوناگون دانش‌آموزان در مورد موضوع درس، که به شکل یک چالش (مسئله) مربوط به زندگی واقعی ارائه شده، مطرح شود. در این مرحله، گفت و گوی استدلالی بچه‌ها در مورد موضوع درس، به ارائه راه‌حل‌های گوناگون منجر می‌شود. گاهی ایده‌های دانش‌آموزان در مورد موضوع درس از نظر علمی نادرست است. معلم بر اساس دانسته‌های بچه‌ها فرصت‌هایی را فراهم می‌کند تا کژفهمی‌ها اصلاح شود. کارتون‌های مفهومی راه مناسبی برای هدف قرار دادن این کژفهمی‌ها هستند.

(۲) مرحله فعال سازی

در این بخش معلم با در نظر گرفتن فعالیت‌های فیزیکی و ذهنی مناسب، فرصت‌هایی فراهم می‌آورد تا بچه‌ها بتوانند ایده‌ها و پیش‌بینی‌هایی را که بر اساس آن‌ها مطرح کرده‌اند محک بزنند. شیوه‌های گوناگونی مثل راستی آزمایی، یافتن همبستگی، مدل سازی، ایفای نقش و طبقه‌بندی برای قالب‌بندی فعالیت‌ها در این مرحله مناسب است. برای شریک کردن بچه‌ها در برنامه‌ریزی و اجرای تحقیق گاهی می‌توان این مرحله را با این پرسش که «چگونه می‌توانیم بفهمیم کدام ایده درست‌تر است؟» شروع کرد.

انواع پژوهش‌های دانش‌آموزی قابل اجرا در تدریس پژوهش محور:

- آزمایش کنترل شده: زنجیره ای چند مرحله ای است که در آن پژوهش گر با کنترل سایرمتغیرها، یک متغیر راتغییر می دهد ونتایج را ثبت و تفسیر می نماید.

۲. مشخصات یک کارتون مفهومی مناسب به این شرح است:

(۱) کژفهمی‌هایی را که مانع اصلی درک مفاهیم هستند، هدف قرار دهد.

(۲) جذاب بودن، چالش برانگیز بودن (ترغیب دانش‌آموزان به ایده‌پردازی).

(۳) پنهان بودن ایده‌های درست در میان سایر ایده‌ها (نداشتن اشاره یا راهنمایی)

(۴) ارتباط موضوع با زندگی واقعی

(۵) بچه‌ها می‌توانند ایده‌های تازه‌ای به کارتون اضافه کنند.

- تشخیص و طبقه بندی: دانش آموز اقدام به گروه بندی اجسام و رویدادها در دسته های مشخص نموده و با استفاده از ملاک ها و کلید های شناسایی، گروه و دسته ی یک نمونه را تعیین می نماید. همچنین می تواند کلید شناسایی برای نمونه ها طراحی نماید.
- الگویابی (یافتن همبستگی ها): دانش آموز با مقایسه تعداد زیادی نمونه رابطه یا الگوی تغییرات را کشف نموده و مطابق با آن، وضعیت آتی نمونه ها را پیش بینی می نماید.
- وب پویه: به دانش آموزان تکلیف یا پرسشنامه ای ارائه می گردد که با مراجعه به پایگاه های اینترنتی تعیین شده توسط معلم و مشاهده و جمع بندی اطلاعات، به سوالات پاسخ داده و تمرین های مربوطه را حل می نماید.
- مدل سازی: ساخت وسیله یا نمونه ی کوچک یک فرایند توسط دانش آموز که درک ساختار یا طرز کار آن را آسان تر نماید.
- پژوهش های توصیفی: جمع آوری نظرات دیگران، یافته های علمی یا مجموعه ای از داده ها و تحلیل آنها برای توصیف یک وضعیت یا فرایند خاص.

۳) مرحله ارائه

در این بخش، دانش آموزان نتایج یافته های خود را در گروهی بزرگ، یعنی کل کلاس عرضه می کنند. گفت و گوهای بازتابی و مرور نقادانه ایده ها و نتایج در این مرحله اهمیت دارد. این گفت و گوها فرصتهایی فراهم می کنند که نحوه فکر کردن و یادگیری دانش آموزان توسط خودشان بررسی شود.

۴) مرحله استحکام و گسترش ایده ها

این مرحله شامل فعالیت هایی است که در کلاس و یا خارج از کلاس به صورت پژوهش های تکمیلی یا تکالیف مبتنی بر منابع آنلاین (وب پویه) انجام می شود. هدف این قسمت استحکام بخشیدن به یادگیری از طریق به کار بستن ایده های تازه در زمینه های گوناگون است. علاوه بر این که در این گام ایده ها بزرگ تر می شود گاهی برای پیدا کردن پاسخ پرسش های جدید، چرخه ی دیگری آغاز خواهد شد. در این بخش دانش آموزان افکارشان را فراتر از حوزه درس گسترش می دهند.

۵) ارزشیابی

در مدل آموزش پژوهش محور، ارزشیابی یک بخش کاملاً مجزا و تفکیک شده نیست؛ بلکه، این فرآیند از همان آغاز (ارزشیابی تشخیصی) به صورت هم زمان (ارزشیابی تکوینی) با سایر فعالیت ها با شیوه های مختلف انجام می شود. برای مثال، معلم می تواند متناسب با فعالیت برخی بخش های تدریس از چک لیست یا جدول معیارهای ارزشیابی که طراحی کرده استفاده کند.

نکات مهم در اجرای عملی طرح

پس از طراحی ساختار، معلم اقدام به اجرای آن در یک محیط واقعی (کلاس درس) می کند و از جلسه تدریس خود فیلم تهیه می کند و محتوای تدوین شده را در قالبی به تحریر در می آورد.

بخش اجرایی

حوزه پوشش فراخوان

مخاطبین این طرح کلیه معلمان رسمی و غیر رسمی آموزش و پرورش در همه دوره های تحصیلی (دولتی و غیردولتی) هستند.

مراحل اجرایی فراخوان

۱- تعیین اهداف و محتوای درس:

یکی از مباحث درسی و یا مسائل و مشکلات عینی مطرح شده از سوی معلم یادانش آموزانتخاب و اهداف آن تبیین می گردد. اهداف باید در سطوح مختلف تعیین گردد.

۲- طراحی برنامه و سناریوی آموزشی:

معلم شیوه نامه طرح درس مربوط به محتوای انتخاب شده را طراحی و اهداف را تعیین و در آن برای دانش آموزان فعالیتهای گروهی تعریف می کند.

این فعالیتهای می تواند مورد انتظار دانش آموزان باشد :

- مشاهده و پرسشگری
- جستجوی اطلاعات در کتاب و سایر منابع و وب پویه
- طراحی آزمایش و تحقیق
- استفاده از وسایل و ابزار مناسب جهت گردآوری اطلاعات
- تفسیر و تحلیل داده ها، مقایسه، توضیح و پیش بینی موقعیت ها
- تبادل نتایج، همکاری و تعامل با دیگران
- استفاده از تفکر منطقی و انتقادی

تذکر: تدریس پژوهش محور لزوماً در یک جلسه تدریس معمولی زمانبندی نمی شود.

۳- مرحله اتصال و ایجاد انگیزه و برانگیختن دانش آموزان و ایجاد زمینه مناسب برای طرح مساله

۴- تشکیل تیم پژوهشی دانش آموزان:

معلمان نسبت به تشکیل گروههای دویاسه نفری دانش آموزان پژوهشگر به صورت داوطلبانه یا انتخابی اقدام می نمایند و فعالیت آنها را پیشنهاد و با همکاری یکدیگر تعیین و ثبت می کند. هر گروه از دانش آموزان متناسب با امکانات و علاقه مندی اعضای گروه، به یکی از روشهای زیر اقدام به فعالیت پژوهشی می نمایند.

هر گروه از دانش آموزان متناسب با امکانات و علاقه مندی اعضای گروه، به یکی از روشهای زیر اقدام به فعالیت پژوهشی می نمایند

✓ طراحی و انجام آزمایش کنترل شده

✓ تشخیص و طبقه بندی

✓ الگویابی

✓ وب پویه

✓ مدل سازی

✓ پژوهش توصیفی

وظایف و نقش هردانش آموز در ارتباط با سایر اعضای گروه، همچنین برنامه زمانبندی مناسب جهت هریک از مراحل طرح، توسط معلم مشخص و به دانش آموزان ابلاغ می گردد

۵- ارزیابی مستمر :

هدایت و رهبری فعالیت پژوهشی و عملکرد گروهی دانش آموزان توسط معلم باید جدی باشد. معلم با کمترین دخالت، همگام با دانش آموزان در رسیدن به اهداف آنها راباری و به صورت مرحله ای فعالیتها را مورد ارزیابی قرار میدهد.

۶- ارائه و جمع آوری نتایج فعالیتهای گروهی دانش آموزان و ثبت و مستندسازی مراحل مختلف انجام پروژه پژوهشی:

دانش آموزان مطابق با راهنمودهای معلم به کاوش و تحقیق در جهت حل مسئله پرداخته و متناسب با نوع پژوهش، گزارش فعالیت خود را در قالب پوستر، مدل آزمایشی، وب پویه یا گزارش کتبی به معلم ارائه می نمایند. معلم نیز از کلیه مراحل اجرا فیلم تهیه می نماید.

۷- برگزاری جلسه تجزیه و تحلیل نتایج و پاسخ به سئوالات اصلی طرح شده:

در آغاز درس «در اینجا ممکن است تعدادی پرسش تفکربرانگیز یا پیوندهای اضافی بیاورید تا دانش آموزان رابه گسترش اندیشه هایشان در مورد محتوایی فراتر از این درس، ترغیب کنید.»

طریقه ارائه اثر تدریس پژوهش محور

آثار ارسالی این فراخوان شامل یک نسخه از سناریو تدریس و همچنین نمونه ای از چک لیست ارزیابی است، در دو فرمت Word (تذکر: نوع قلم Bzar با اندازه قلم ۱۴ برای تمامی مطالب و برای عنوان های مطالب با خط درشت باشد) و Pdf است، همچنین باید لوح فشرده حاوی حداکثر ۲۰ دقیقه فیلم از مراحل اجرای طرح ضمیمه گردد. (فیلم تهیه شده باید در فرمت های رایج، قابل پخش با ویندوز مدیا پلیئر باشد).

توصیه می گردد هرگونه فایل مورد استفاده در کلاس درس نیز اضافه شود. علاوه بر آن در نوشتن سناریو این پیشنهادات به همکاران ارائه شود:

(۱) بیان بخش معرفی درس

این قسمت را برای دانش آموزان بنویسید. درس یا فعالیتی را که در نظر دارید در یک پاراگراف کوتاه معرفی کنید. اگر نقش یا طرحی برای نمایش در کار است (برای مثال شما کارآگاهی هستید که می خواهید از راز یک شعر سر در بیاورید) اینجا صحنه آغازین و بستر انگیزه بخشی است.

(۲) بیان تکالیف تعیین شده

تکلیف تعیین شده می تواند یکی از این موارد باشد:

- مسأله یا معمایی که باید گشوده شود.
- یک موقعیت که باید تنظیم شده یا از آن دفاع شود.
- محصولی که باید طراحی شود.
- موضوع پیچیده ای که باید تجزیه و تحلیل شود.
- دیدگاهی که باید ارتباطهای مشخص شود.
- خلاصه ای که باید به وجود آید.
- یک کار خلاقانه یا هر چیزی که به این نیاز دارد تا بچه ها داده هایی را که جمع آوری کرده اند پردازش کنند.
- اگر برای تهیه محصول نهایی به ابزارهایی مثل وب، ویدئو و نظایر آن ها نیاز هست، همین جا بیاورید. نیازی نیست مراحل انجام کار را قدم به قدم اینجا بیاورید. این کار را در مرحله فرآیندها انجام دهید.

(۳) بیان فرآیندهای اجرایی

در این قسمت راهنمایی کنید که دانش آموزان باید چه گام هایی برای موفق شدن در انجام تکلیف بردارند. از یک فهرست شماره دار استفاده کنید. توصیف دقیق این بخش به سایر معلم ها کمک میکند تا بتوانند درس شما را دنبال کنند و اگر بخواهند بتوانند آن را برای استفاده خودشان، تغییر دهند. پس هر چه دقیق تر و با جزئیات بیش تر این قسمت را بنویسید.

مثلا گروه بندی، تقسیم فعالیت و منابع قابل استفاده هر گروه

(۴) بیان فرایند نظارت و ارزشیابی فعالیتهای دانش آموزی

به منظور ارزشیابی می توانید از چک لیستی مانند نمونه استفاده کنید. برای دانش آموزان توضیح دهید که کارشان را چگونه ارزشیابی خواهید کرد. اگر به جز نمره فردی، نمره گروهی هم در نظر خواهید گرفت آن را نیز مشخص کنید.

نام گروه یا فرد					
بیان هدف یا عملکرد	توصیف ویژگی های قابل مشاهده عملکرد که نشان دهنده بالاترین سطح اجرای عملکرد هستند.	توصیف ویژگی های قابل مشاهده عملکرد که نشان دهنده ماهر شدن در اجرای عملکرد هستند.	توصیف ویژگی های قابل مشاهده عملکرد که نشان دهنده تغییر یا حرکت به سوی ماهر شدن در اجرای عملکرد	توصیف ویژگی های قابل مشاهده عملکرد که نشان دهنده سطح آغازین عملکرد باشد.	نمره
.....	عالی (۴)	خوب (۳)	قابل قبول (۲)	نیاز به تلاش (۱)	
.....					

۵) بیان نتیجه:

گزارشی از جلسه پایانی و تجزیه و تحلیل و خلاصه ای از مباحث مطرح شده بیان گردد و به طور خلاصه روشن شود که پس از تمام شدن این درس یا فعالیت ها فراگیران به چه چیزی دست یافتند .

۶) خودارزیابی معلم:

معلم در پایان اجرا عملکرد خود و دانش آموزان را ارزیابی می کند.

۷) ضمیمه منابع و مستندات:

منابع مربوط به متن، تصویر، موسیقی و هرچیز دیگری را که به کار برده اید در اینجا بیاورید. در مستند سازی این نوع تدریس باید همه این مراحل اشاره و مستندات اضافه شود.

شرح وظایف کارگروه

- تهیه دستور العمل و شیوه نامه اجرایی
- نظارت بر حسن اجرای طرح در مناطق و نواحی استان
- پیش بینی کارگاه های آموزشی لازم برای تربیت مدرسان میانی

➤ داوری آثار دریافتی از طرف مناطق و نواحی

➤ تقدیر از برگزیدگان

➤ مستند سازی گزارش های برتر استان

۸. جدول زمانبندی و شرح وظایف کمیته های پژوهشی مناطق و نواحی برنامه های دبیرخانه استانی تدریس پژوهش محور (سال ۹۷):

فعالیت	حوزه اجرایی	زمان
۱	ارسال دستورالعمل و شیوه نامه	تا پایان آبان ماه ۱۳۹۷
۲	برگزاری کارگاه های آموزشی	تا پایان آذر ماه ۱۳۹۷
۳	دریافت آثار پرسنل در کارشناسی نواحی و مناطق	تا پایان اردیبهشت ماه ۱۳۹۸
۴	ارزیابی آثار و ارسال منتخبین از نواحی و مناطق به دبیرخانه استانی	تا پایان تیر ماه ۱۳۹۸
۵	ارزیابی آثار در دبیرخانه و اعلام برگزیدگان به گروه تحقیق	تا پایان مرداد ماه ۱۳۹۸
۶	اعلام نتایج برگزیدگان استانی	تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۸
۷	تقدیر از برگزیدگان استانی	هفته پژوهش آذر ماه ۱۳۹۸



جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی
گروه تحقیق و پژوهش

فراخوان استانی پنجمین دوره کارگروه مطالعاتی تیمز و پرلز

ویژه همه دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه اول

کارگروه استانی
مستقر در اداره آموزش و پرورش باغبادران
شماره تلفن: ۰۲۵۰۴۶۷۶

بخش علمی

مقدمه

مطالعات بین المللی روندهای آموزش ریاضیات و علوم (تیمز) و مطالعات بین المللی پیشرفت زبان خواندن (پرلز) از مهمترین و وسیع ترین مطالعات تطبیقی در قلمرو ارزشیابی پیشرفت تحصیلی است که تحت نظر انجمن بین المللی ارزشیابی تحصیلی انجام می گیرد.

این انجمن که یک نهاد مستقل و معتبر پژوهشی در سطح جهان است با هدف بهبود و ارتقاء وضعیت آموزشی کشورهای شرکت کننده توانسته است تا کنون ده ها مطالعه تطبیقی در زمینه پیشرفت تحصیلی را به انجام رساند. یافته ها و اطلاعات به دست آمده از این گونه مطالعات منبع مهم و تعیین کننده برای کشف و شناسایی نقاط ضعف و قوت نظام های آموزشی کشورها در مقیاس ملی و بین المللی و ارائه راهکارهای علمی در بهبود فرایند یاددهی- یادگیری موثر است (مرکز ملی مطالعات تیمز و پرلز ۱۳۹۳).

کشور جمهوری اسلامی ایران نیز از سال ۱۳۷۰ شمسی برابر با ۱۹۹۱ میلادی به صورت رسمی همکاری خود را با این انجمن آغاز کرد و تا کنون در شش مطالعه تیمز در سالهای ۱۹۹۵؛ ۱۹۹۹؛ ۲۰۰۳؛ ۲۰۰۷؛ ۲۰۱۱؛ ۲۰۱۵ و تیمز پیشرفته ۲۰۰۸ و نیز در سه مطالعه پرلز (مطالعه پیشرفت سواد خواندن) در فاصله سالهای ۲۰۰۱؛ ۲۰۰۶؛ ۲۰۱۱؛ ۲۰۱۶ شرکت کرده است.

عوامل پنهان و آشکار زیادی از جمله سیاست گذاری، برنامه ریزی، محتوای کتابهای درسی، روشهای تدریس، نیروی انسانی، امکانات و منابع آموزشی و... بر عملکرد دانش آموزان ایران در این آزمون های بین المللی موثر می باشد. از آن جا که مدل برنامه درسی تیمز بر اساس سه بخش برنامه درسی قصد شده، برنامه درسی اجرا شده و برنامه درسی کسب شده طراحی شده است کشورهای شرکت کننده می توانند برنامه درسی کسب شده و اجرا شده را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.

طبق نتایج به دست آمده دانش آموزان ما در دو سطح سوالات آسان و متوسط که حافظه محور بودند عملکرد مناسب داشته اند و در دو سطح بالا و پیشرفته عملکرد موفقیت آمیزی کسب ننموده اند. همچنین عملکرد دانش

آموزان ایران در آزمون پرلز در بخش متون اطلاعاتی نسبت به متون ادبی نشانگر ضعف آموزش در سطوح بالای حیطه شناختی است.

با توجه به مطالب مطرح شده کارگروه پژوهشی (تیمز و پرلز) با عنوان کارگروه درسی تفکر مدار در پی آن است که با تمرکز بر روی شیوه عملکرد و تدریس و ارزشیابی آموزگاران کلاس درس قدرت تفکر دانش آموزان را برانگیزند و عملکرد تحصیلی آنان را در پاسخ به سوالات سطح بالای حیطه شناختی ارتقاء بخشد.

اهداف کارگروه :

- ❖ کمک به بهبود فرایند یاددهی - یاگیری
- ❖ شناسایی نقاط قوت و ضعف آموزش در راستای دستیابی به آموزش اثر بخش
- ❖ آشنایی معلمان با محتوا و نمونه سوالات ارزشیابی مطالعات تیمز و پرلز در راستای ارتقاء تفکر خلاق و نقاد در دانش آموزان
- ❖ تلاش جهت ارتقاء کیفیت عملکرد تحصیلی دانش آموزان
- ❖ ارتقاء توانمندی معلمان در راستای طراحی آموزشی از تدریس تا ارزشیابی

بخش اجرایی

شرح وظایف کارگروه استانی :

- ۱- تشکیل جلسات راهبردی جهت تهیه بخشنامه فراخوان گزارشات قالب نگارش (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
- ۲- اعلام بخشنامه های فراخوان به مناطق / نواحی همراه با توصیه های اجرایی (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
- ۳- فراخوان مدرسین میانی هر منطقه / ناحیه و اعلام به گروه تحقیق و پژوهش طبق استانداردهای اعلام شده توسط گروه تحقیق و پژوهش
- ۴- برگزاری دوره توجیهی رابطین و مدرسین میانی و مدرسین آموزش خانواده و کارشناسان آموزش

- ۵- ارسال بخشنامه های مکمل (یادآوری وظایف کارشناسان و رابطین پژوهش، جمع آوری آثار، داوری و ...)
- ۶- تهیه ی یک محتوای آموزشی منسجم جهت ارسال به مناطق (با هماهنگی و تایید گروه تحقیق و پژوهش استان)
- ۷- اعلام سایت یا وبلاگ ویژه اطلاع رسانی فرم ها و آموزش های غیر حضوری و نمونه گزارشات انجام شده در حد امکان، تشکیل کمیته داوری و تهیه فرم داوری و ارسال به مناطق و نواحی (با هماهنگی و تایید گروه تحقیق و پژوهش استان)
- ۸- انجام داوری و اعلام نتایج (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
- ۹- ارائه گزارش مستمر از فعالیت ها ، صورتجلسات به تفکیک دبیرخانه ناحیه / منطقه
- ۱۰- رتبه بندی مناطق و نواحی بر اساس درصد مشارکت

شرح دبیرخانه منطقه / ناحیه

- این دبیرخانه متشکل از رئیس ، معاونین، کارشناسان آموزش ، کارشناسان و رابطین پژوهش و مدعوین (به تناسب موضوع جلسه) کمیته پژوهشی است.
- ۱- دریافت شیوه نامه و اطلاع رسانی به همکاران
 - ۲- معرفی مدرس میانی به دبیرخانه استانی و فراهم آوردن شرایط شرکت در دوره آموزشی مدرسین میانی
 - ۳- تشکیل دوره با همکاری مدرس میانی منطقه در سطح همکاران دوره ابتدایی و دوره متوسطه اول به تفکیک طبق سرفصل و محتوای تدوین شده ،تشکیل جلسات توجیهی با مدرسین آموزش خانواده
 - ۴- تشویق و ترغیب پژوهشگران به شرکت گسترده
 - ۵- الزام به طرح موضوع در جلسات مدیران و شورای معلمان
 - ۶- گردآوری گزارش های مربوط به فراخوان ها و انجام داوری اولیه در سطح منطقه
 - ۷-ارسال آثار برگزیده به دبیرخانه استانی همراه با جدول های آماری تکمیل شده
 - ۸-تدوین نمایه آثار توسط دبیرخانه منطقه / ناحیه

گستره اجرایی

بخش اول : کارشناسان پژوهش و رابطین و مدرسین میانی

بخش دوم : همکاران اداری و آموزشی (معلمان ابتدایی، دبیران متوسطه دوره اول)

این طرح زیر نظر دبیرخانه ناحیه / منطقه و دبیرخانه مرکزی استان انجام می گیرد.

عناوین فراخوان

همکاران محترم پس از شرکت در دوره های آموزشی باید نسبت به ارائه طرح پژوهشی در موضوعات زیر در فراخوان شرکت نمایند.

❖ آسیب شناسی جایگاه ایران در تیمز و ارائه راهکار در بخش ابتدایی و متوسطه اول در قالب مقاله (حداکثر ۷۰۰۰ کلمه)

❖ آسیب شناسی جایگاه ایران در پرلز و ارائه راهکار در بخش ابتدایی و متوسطه اول در قالب مقاله (حداکثر ۷۰۰۰ کلمه)

❖ طراحی یک فعالیت تفکر مدار در قالب یک گزارش پژوهی

❖ طراحی یک کارگاه ریاضی در قالب یک واحد یادگیری

❖ طراحی یک کارگاه علوم در قالب یک واحد یادگیری

❖ طراحی یک کارگاه توسعه مهارت های زبان آموزی در قالب یک واحد یادگیری

❖ طراحی سوالات بر اساس جدول دو بعدی و حیطه شناختی بلوم، آشنایی با محور دروس مربوط به زبان آموزی، علوم و ریاضی

جدول زمانبندی برنامه های دبیرخانه استانی تیمز و پرلز (سال تحصیلی ۹۷-۹۸)

ردیف	برنامه	حوزه اجرایی	زمان
۱	ارسال دستورالعمل	دبیرخانه استانی	تا پایان آبان ۹۷

۲	برگزاری کارگاههای آموزشی در نواحی و مناطق	کارشناسی نواحی و مناطق	تا پایان بهمن ۹۷
۳	دریافت آثار همکاران توسط کارشناسی پژوهش در نواحی و مناطق	کارشناسی نواحی و مناطق	تا پایان اردیبهشت ۹۸
۴	ارزیابی آثار و ارسال برگزیدگان ناحیه / منطقه به دبیرخانه استانی	کارشناسی نواحی و مناطق	تا پایان تیرماه ۹۸
۵	معرفی برگزیدگان به گروه تحقیق و پژوهش استان	دبیرخانه استانی	تا نیمه شهریور ۹۸
۶	اعلام برگزیدگان استانی	گروه تحقیق و پژوهش استان	تا پایان شهریور ۹۸
۷	تقدیر از برگزیدگان استانی	گروه تحقیق و پژوهش استان	هفته پژوهش آذرماه ۹۸



وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
معاونت پژوهش و برنامه ریزی نیروی انسانی
گروه تحقیق و پژوهش

فراخوان چهارمین دوره ثبت ایده ها و طرح ها خلاق حوزه آموزش و پرورش

ویژه همه همکاران اداری و آموزشی

محل دبیرخانه

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه (۱)

شماره تلفن: ۳۲۳۳۲۰۰۴

کار گروه جمع آوری ایده ها و طرح های خلاق حوزه آموزش و پرورش

بخش علمی :

خلاقیت یعنی توانایی تولید ایده ها و راه حل های متعدد، جدید و مناسب برای حل مسائل و مشکلات و بهبود روند اجرایی فعالیت های جاری این تعریف ضمن ساده بودن، ویژگیهای مهم خلاقیت را نیز بازگو می کند. این تعریف از چند قسمت تشکیل شده است:

- ۱- یک مسئله یا مشکلی پیش آمده که می خواهیم آن را حل کنیم.
- ۲- برای حل کردن آن اقدام به ارائه ایده مینماییم.
- ۳- سعی می کنیم ایده های ارائه شده جدید باشند .
- ۴- ایده های تولیدی برای حل مسئله مورد نظر مناسب باشند و بتوان با انتخاب یک یا چند مورد از بهترین ایده ها، نسبت به حل مسئله اقدام نمود.
- ۵- ایده ها قابلیت اجرایی داشته باشند.
- ۶- ایده ممکن است روند اجرایی یک فعالیت را بهبود بخشد .

فارغ از مبحث خلاقیت و تعریف فوق، به طور کلی، هر فرد وقتی در زندگی با مشکل و مسئله ای روبرو می شود، سعی می کند راه حل مناسبی برای آن پیدا کند. این راه حل معمولاً یک روش منطقی و معمول است که تقریباً همه مردم از آن برای مسئله مشابه استفاده می کنند. ولی وقتی پای خلاقیت به میان می آید، موضوع کمی فرق می کند. در واقع همان گونه که در تعریف بالا ذکر شد، افراد خلاق به یک راه حل بسنده نمی کنند، حتی اگر آن راه حل کاملاً منطقی و مناسب مسئله مورد نظر باشد. در واقع افراد خلاق دارای توانایی هستند که می توانند مسئله را از جنبه های مختلف بررسی کنند و در مدت کوتاهی ایده ها و راه حل های متعددی پیشنهاد نمایند که بسیاری از آنها تازگی دارند و قبل از حل این مسئله به کار نرفته اند

البته ممکن است بعضی از این ایده ها غیر منطقی و یا غیر عملی به نظر برسند، ولی فرد خلاق با نگرش خلاقانه خود به موضوع، با تغییر و ترکیب این ایده های به ظاهر غیر منطقی، راه حل یا راه حل هایی را ارائه می دهد که بسیار بهتر و موثرتر از روش معمول، مشکل را حل می کند.

بسیاری از مردم برداشت های و تصورات نادرستی از خلاقیت دارند. این برداشتها باعث شده که آنها خلاقیت را موضوعی پیچیده و دست نیافتنی تصور کنند. در زیر سه خصوصیت از خلاقیت ارائه شده که در صورت توجه به آنها می توان بیشتر با مقوله خلاقیت آشنا و مانوس شد:

- ۱- خلاقیت مختص افراد خاص نیست و همه مردم دارای این توانایی هستند. گرچه سطح آن در افراد مختلف متفاوت است. در واقع خلاقیت چیز عجیب و غریبی نیست، بلکه یکی از خصوصیات و توانایی‌های بشر است و ما حتی برخی اوقات بدون آن که شناختی از خلاقیت داشته باشیم، در حل مسائل مان از آن استفاده می‌کنیم.
- ۲- خلاقیت یک مهارت اکتسابی و قابل یادگیری است. افراد با هر سطحی از خلاقیت، قادر به فراگیری و ارتقاء سطح خلاقیت خود هستند.
- ۳- خلاقیت منحصر به امور و فعالیت‌های خاص نیست. بعضی از مردم خلاقیت را منحصر به فعالیت‌های هنری می‌دانند. برخی نیز آن را مختص فعالیت‌های سطح بالا و اختراع و اکتشاف می‌دانند. در صورتی که کاربرد خلاقیت بسیار گسترده بوده و شما می‌توانید از آن در کارها و مسائل کوچک زندگی روزمره تا مسائل بسیار پیچیده علمی و در سطح جهانی استفاده نمایید.
- ۴- تدریس خلاق تدریسی است که با استفاده از ایده‌های خلاقانه، فضا را برای کنجکاوی، ارتباط، استقلال و اصالت فراگیران مهیا ساخته و یادگیری را جذاب تر و موثر تر می‌کند.

ایده

- ایده یک مفهوم یا یک اثر ذهنی است. یک ایده باید راهکار بهتر و با ارزش تر را برای حل چالش موجود، پاسخ به یک نیاز و کشف دنیای ناشناخته ارائه و پاسخگوی سوالات زیر را ارائه نماید که چالش پیش رو چیست؟ مخاطب آن کیست؟ راهکار جدید ارائه شده چیست؟ چه تفکری ایده است؟
- هر تفکری که در چارچوب تعریف ایده مطابق تعریف فوق قرار گیرد ایده می‌باشد. (تفکری که منجر به تغییر کمی و کیفی محصول می‌شود)
- ۱- ایده‌هایی که مرتبط با محصولات و چیزهای موجود می‌باشد به شرط تغییر در ساختار آن ایده می‌باشد.
 - ۲- پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و طرح‌های تحقیقاتی که مبتنی بر نوآوری باشد و منجر به تولید محصول جدید یا ابداع روش علمی جدید شود در صورتیکه بیش از یک سال از ثبت اختراع، تاییدیه علمی یا ارائه مقاله نگذشته باشد، ایده محسوب می‌شود.

چه چیزی ایده نیست؟

- تفکری که در مورد چیزهای موجود بوده و باعث تغییر در ساختار آنها نشود ایده نیست ولی اگر محصول جدیدی را بوجود آورد ایده است. در صورت اینکه تفکری ایده تشخیص داده شود براساس شاخص‌های کارآمدی و خلاقیت مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت:
- ملاک‌های کارآمد بودن ایده عبارتند از:

- ۱- در عین بزرگ بودن ساده باشد: هرچه ایده پیچیده تر باشد، درک بزرگی آن برای مخاطب سخت تر است. از جزئیات صرف نظر شود تا ماهیت ایده بهتر خود را نشان دهد.
- ۲- استراتژی کسب و کار را حمایت کند: هدف همه جانبه و مسیر کار برنامه ریزی شده سریع را برآورده نماید و با نیازهای جاری و در حال شکل گیری استفاده کننده سازگار باشد.
- ۳- "بطور مشخص جدید و بهتر" است: ایده ارایه شده باید این قابلیت را داشته باشد تا کاربر را تشویق به جایگزینی ایده جدید به جای ایده های قدیمی نماید.
- ۴- قابل اثبات باشد: شواهد و یا مثال هایی ارایه شود که نشان دهد ایده قابل پیاده سازی است.
- ۵- سودده باشد: ایده باید این قابلیت را داشته باشد که بتوان نشان دهد سرمایه گذاری در راستای عملیاتی شدن آن منجر به نتایج بهتر و سود دهی بیشتر در مقایسه با روش های موجود می گردد.
- ۶- به سرعت و به آسانی اجرا شود: سرعت و سهولت اجرای ایده یک اصل مهم است، زیرا طولانی بودن فرایند ذکر شده عمر مفید ایده را کاهش می دهد.

ویژگی های خلاق بودن ایده عبارتند از:

- ۱- ساده باشد: به آسانی قابل فهم بوده و موضوع واحدی را در ذهن تداعی کند.
- ۲- زیرکانه باشد: با درایت راه حلی برای رفع مشکل ارایه دهد.
- ۳- به خوبی ترسیم و ارایه شده باشد: به بیان ساده و مختصر روابط منطقی میان اجزاء و ماهیت ایده را ماهرانه ترسیم کرده و به نمایش بگذارد.
- ۴- آشنا و مأنوس باشد: دور از ذهن نبوده و مخاطب از گذشته با مفاهیم آن در ارتباط باشد.
- ۵- قوی و رسا باشد: دارای مفاهیم عمیق بوده و راهکاری قاطع برای حل چالش موجود ارایه دهد.
- ۶- بتوان آن را در چند زمینه بکار گرفت: قابل استفاده در زمینه های مختلف باشد. بعبارتی برای یک کاربرد خاص طراحی نشده باشد.
- ۷- تازه و اصیل باشد: قبلاً توسط دیگران ارایه نشده و دارای تازگی و اصالت باشد. بعبارتی بازسازی شده نباشد بلکه خلق شده باشد.
- ۸- انعطاف پذیر و قابل تغییر باشد: بتوان با اندکی تغییرات به سادگی از آن در شرایط جدید استفاده کرد.
- ۹- بتوان آن را به چالش کشید: ایجاد کننده حس رقابت برای ارایه راه حلی قوی و بهتر باشد.

در راستای این کارگروه به دنبال جمع آوری ایده ها و طرح های خلاقانه با این مشخصات در حوزه آموزش و پرورش است.

بخش اجرایی**اهداف دبیرخانه:**

- شناسایی، جذب، هدایت و معرفی ایده های خلاق و نوآوری همکاران در هر زمینه
- شناسایی و معرفی ایده های خلاق و نوآوری در تدریس، آموزش و فعالیت های اداری
- اجرای برنامه های آموزشی در راستای خلاقیت و نوآوری از قبیل برگزاری کارگاه های دانش افزائی
- هدایت و راهنمایی پرسنل و دانش آموزان استان در زمینه ثبت ایده و نوآوری
- برگزاری مسابقات، جشنواره ها و همایش های مرتبط با حوزه خلاقیت و نوآوری در سطح استان

ردیف	محور فعالیت های دبیرخانه
۱	همکاری در برگزاری کارگاه های آموزش تکنیک های خلاقیت
۲	تشکیل بانک ایده ها در سطوح مختلف (ایده خام یا ایده اجرا شده)
۳	شناسایی و معرفی ایده های خلاق و نوآورانه در هر زمینه
۴	مساعدت در ایجاد بستر کاربردی و اجرایی نمودن ایده های خام
۵	معرفی ایده های خلاق کارکنان به مراکز و مراجع ذیصلاح از جمله: شهرک های علمی، تحقیقاتی و...
۶	ایجاد اتاق های فکر و کارگاه های ارائه ایده
۷	معرفی اختراع و همکاران مبتکر که ثبت اختراع داشته اند.
۸	محور قرار گرفتن خلاقیت و نوآوری در تدریس

شرح وظایف**دبیرخانه استان:**

- ۱- تشکیل جلسات راهبردی جهت تهیه دستورالعمل دبیرخانه (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش)
- ۲- اعلام بخشنامه های فراخوان به مناطق همراه با توصیه های اجرایی
- ۳- جمع آوری اسامی رابطین هر منطقه و ناحیه و اعلام به گروه تحقیق و پژوهش
- ۴- ارتباط مستمر با رابطین و پیگیری و پاسخگویی به مشکلات و موارد خاص

- ۵- ارسال بخشنامه های مکمل (یادآوری وظایف رابطین پژوهش، جمع آوری آثار، داوری و...)
- ۶- تهیه یک محتوای آموزشی منسجم جهت ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه تحقیق و پژوهش)
- ۷- تکمیل خدمات سایت ویژه ثبت ایده و اطلاع رسانی فرم ها، آموزش های غیرحضوری و نمونه گزارشات
- ۸- تشکیل کمیته داوری و تهیه فرم داوری و ارسال به مناطق (با هماهنگی و تأیید گروه پژوهش)
- ۹- انجام داوری و اعلام نتایج (با هماهنگی گروه تحقیق و پژوهش استان)
- ۱۰- ارائه گزارش مستند از فعالیت ها، صورت جلسات به تفکیک دبیرخانه مرکزی و مناطق

شرح وظایف کمیته پژوهشی مناطق

- ۱- تشکیل کمیته پژوهشی و تعیین رابط دبیرخانه خلاقیت و اعلام اسامی به دبیرخانه مرکزی
- ۲- اعلام بخشنامه های استانی و اعلام سایت یا وبلاگ دبیرخانه هابه واحدهای آموزشی همراه با توصیه ی اجرایی به واحدهای آموزشی و اداری
- ۳- ترغیب همکاران در جلسات و دوره های آموزشی، برای شرکت در فراخوان ها دو بخش ایده ی خلاق، نوآوری های همکاران در امور آموزشی مدیریتی اداری و پژوهشی
- ۴- ارتباط مستمر با دبیرخانه مرکزی و دریافت محتواها و فرم داوری
- ۵- پیگیری امور تا پایان دوره و تحویل آثار و در صورت نیاز جلسات رفع اشکال با استفاده از مدرسین میانی.
- ۶- جمع آوری آثار و داوری مرحله اول با هماهنگی دبیرخانه مرکزی و ارسال آثار برگزیده
- ۷- ارائه گزارش فعالیت ها، صورت جلسات دوره های آموزشی به دبیرخانه مرکزی
- ۸- تشکیل بانک اطلاعاتی منطقه ای از آثار همکاران

ه) جدول زمانبندی دبیرخانه خلاقیت (سال ۹۵):

فعالیت	حوزه اجرایی	زمان
۱ ارسال دستورالعمل	دبیرخانه استانی ناحیه (۱)	تا پایان آبان ماه ۹۷
۲ آموزش مدرسان میانی	دبیرخانه استانی ناحیه (۱)	تا پایان آذر ماه ۹۷
۳ آموزش رابطین پژوهشی آموزشگاه ها در نواحی و مناطق	رابطین دبیرخانه در ناحیه / منطقه	تا پایان بهمن ماه ۹۷
۴ ثبت ایده های خلاق	علاقمندان	تا پایان اردیبهشت ۹۸
۵ جمع آوری و ارزیابی ایده های خلاق در دبیرخانه	دبیرخانه استانی ناحیه (۱)	تا پایان خرداد ۹۸
۶ اعلام برگزیدگان از دبیرخانه به گروه تحقیق استان	دبیرخانه استانی ناحیه (۱)	تا پایان تیر ماه ۹۸

۲	معرفی برگزیدگان استانی	گروه تحقیق و پژوهش استان	تا پایان مرداد ۹۸
۸	تقدیر از برگزیدگان دبیرخانه خلاقیت	گروه تحقیق و پژوهش استان	هفته پژوهش آذر ماه ۹۸

ه) ارتباط با کار گروه استانی:

✓ از طریق سایت: www.idekhalagh.ir

✓ تلفن: ۳۲۳۳۲۰۰۴

✓ پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۰۱۷۰۱

